

ΒΑΣΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ
Χειμερινό Εξάμηνο 2017

Ασκήσεις

1. Δείξτε ότι ο $a - 1$ διαιρεί τον $a^n - 1$ για κάθε $a \in \mathbb{Z}$ και κάθε $n \in \mathbb{N}$.
2. Δίνονται οι ακέραιοι $a = 126$ και $b = 434$.
  - (α) Υπολογίστε το $\mu\kappa\delta(a, b)$.
  - (β) Βρείτε $x, y \in \mathbb{Z}$ τέτοια ώστε να ισχύει $\mu\kappa\delta(a, b) = ax + by$.
  - (γ) Υπάρχουν x, y όπως στο (β), για τα οποία το y είναι ακέραιο πολλαπλάσιο του 3;
3. Υπολογίστε το υπόλοιπο της διαίρεσης του 2^{2012} με το 13. Υπόδειξη: Δείξτε πρώτα ότι $2^6 \equiv -1 \pmod{13}$.
4. Δίνεται θετικός ακέραιος n .
  - (α) Δείξτε ότι αν a, b είναι ακέραιοι οι οποίοι διαιρούν το 5^n , τότε ο a διαιρεί τον b , ή ο b διαιρεί τον a .
  - (β) Για ποια $c \in \{1, 2, \dots, 9\}$ η προηγούμενη πρόταση παύει να ισχύει αν το 5^n αντικατασταθεί με το c^n ;
5. Δίνονται ακέραιοι a, b, m, n με $m, n \geq 1$.
  - (α) Αν $a \equiv b \pmod{m}$, δείξτε ότι $\mu\kappa\delta(a, m) = \mu\kappa\delta(b, m)$.
  - (β) Έστω ότι $a \geq 2$. Χρησιμοποιώντας το (α), δείξτε ότι
$$\mu\kappa\delta\left(\frac{a^n - 1}{a - 1}, a - 1\right) = \mu\kappa\delta(n, a - 1).$$
  - (γ) Έστω ότι $a \geq 2$. Δείξτε ότι $\mu\kappa\delta(a^m - 1, a^n - 1) = a^d - 1$, όπου $d = \mu\kappa\delta(m, n)$.
  - (δ) Συνάγετε από το (γ) ότι $\mu\kappa\delta(2^m - 1, 2^n - 1) = 1$ αν και μόνο αν $\mu\kappa\delta(m, n) = 1$.
6. Δείξτε ότι $5^n \equiv 1 + 4n \pmod{16}$ για κάθε $n \in \mathbb{N}$.

7. Για $m = 14$ και $m = 15$:

- (α) Βρείτε όλα τα αντιστρέψιμα στοιχεία του $\mathbb{Z}_m$. Για καθένα από αυτά, υπολογίστε το αντίστροφο στοιχείο.
- (β) Υπολογίστε το άθροισμα και το γινόμενο των αντιστρέψιμων στοιχείων του $\mathbb{Z}_m$.

8. Για πόσους ακεραίους $a \in \{1, 2, \dots, 1000\}$ ισχύει $\mu\kappa\delta(a, 1000) = 4$;

9. Για πόσα ζεύγη (x, y) στοιχείων του $\mathbb{Z}_{200}$ ισχύει $x^3y = 1$ στο $\mathbb{Z}_{200}$;

10. Συμβολίζουμε με $\varphi : \mathbb{Z}_{>0} \rightarrow \mathbb{Z}$ τη συνάρτηση του Euler.

- (α) Υπολογίστε το $\varphi(100)$.
- (β) Δείξτε ότι $3^{1000} \equiv 1 \pmod{100}$.
- (γ) Βρείτε όλα τα $x \in \mathbb{Z}$ που επαληθεύουν την ισοτιμία $3x \equiv 1 \pmod{100}$.
- (δ) Χρησιμοποιώντας τα (β) και (γ), υπολογίστε τα δύο τελευταία δεκαδικά ψηφία του αριθμού 3^{999} .

11. Χρησιμοποιώντας το Θεώρημα του Euler:

- (α) Δείξτε ότι το $a^6 - 1$ διαιρείται με το 252 για κάθε $a \in \mathbb{Z}$ με $\mu\kappa\delta(a, 42) = 1$.
- (β) Δείξτε ότι το $a^8 - a^2$ διαιρείται με το 252 για κάθε $a \in \mathbb{Z}$.

Συνάγετε ότι ο 252 είναι ο μεγαλύτερος θετικός ακεραίος που διαιρεί το $a^8 - a^2$ για κάθε $a \in \mathbb{Z}$.

12. Για ποιους θετικούς ακεραίους m είναι ο $\varphi(m)$ περιττός αριθμός;

13. Ποιες από τις παρακάτω αντιστοιχίες ορίζουν πράξεις στο σύνολο S που δίνεται;

- (α) $S = \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ και $a \circ b = a + b$, για $a, b \in S$.
- (β) $S = \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ και $a * b = ab$, για $a, b \in S$.
- (γ) $S = \mathbb{Z}_3$ και $\bar{a} \circ \bar{b} = \overline{\max(a, b)}$, για $a, b \in \{0, 1, 2\}$ (όπου $\bar{x}$ είναι η κλάση mod 3 του $x \in \mathbb{Z}$).
- (δ) $S = \mathbb{Z}_3$ και $\bar{a} * \bar{b} = \overline{\max(a, b)}$, για $a, b \in \mathbb{Z}$.

14. Δίνεται δακτύλιος R και το σύνολο $S = R \times R$, εφοδιασμένο με πράξεις πρόσθεσης $\oplus : S \times S \rightarrow S$ και πολλαπλασιασμού $\odot : S \times S \rightarrow S$ που ορίζονται θέτοντας

$$\begin{aligned}(a, b) \oplus (c, d) &= (a + c, b + d) \\ (a, b) \odot (c, d) &= (ac, ad + bc)\end{aligned}$$

για $a, b, c, d \in R$.

- (α) Δείξτε ότι, εφοδιασμένο με τις πράξεις αυτές, το σύνολο S αποτελεί δακτύλιο.
- (β) Δείξτε ότι ο S έχει μονάδα (αντίστοιχα, είναι μεταθετικός δακτύλιος) αν και μόνο αν ο R έχει μονάδα (αντίστοιχα, είναι μεταθετικός δακτύλιος).
- (γ) Έστω ότι ο S έχει μονάδα. Ποια είναι τα αντιστρέψιμα στοιχεία του S ;
- (δ) Υπάρχει δακτύλιος R για τον οποίο ο S είναι ακέραια περιοχή;

15. Δίνεται μεταθετικός δακτύλιος R με μονάδα και ο δακτύλιος $M_2(R)$ των 2×2 πινάκων με στοιχεία από το R .

- (α) Δείξτε ότι ισχύει η ταυτότητα

$$(ax + bz)(cy + dw) - (ay + bw)(cx + dz) = (ad - bc)(xw - yz)$$

για $a, b, c, d, x, y, w, z \in R$.

- (β) Για $a, b, c, d \in R$, δείξτε ότι

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in U(M_2(R)) \Leftrightarrow ad - bc \in U(R).$$

- (γ) Πόσα στοιχεία έχει συνολικά ο $M_2(R)$, αν $R = \mathbb{Z}_p$; Πόσα από αυτά είναι αντιστρέψιμα, αν $R = \mathbb{Z}_p$ και ο p είναι πρώτος αριθμός;

16. Δώστε παράδειγμα μεταθετικού δακτυλίου με μονάδα, ο οποίος περιέχει τουλάχιστον τέσσερα αντιστρέψιμα στοιχεία a για τα οποία ισχύει $a^{-1} = a$. Υπάρχει ακέραια περιοχή με την ίδια ιδιότητα;

17. Ποια από τα παρακάτω σύνολα είναι υποδακτύλιοι του $M_2(\mathbb{Z})$;

- (α) $\left\{ \begin{pmatrix} a & a \\ 0 & a \end{pmatrix} : a \in \mathbb{Z} \right\}$.
- (β) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} : a, b \in \mathbb{Z} \right\}$.
- (γ) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix} : a, b \in \mathbb{Z} \right\}$.
- (δ) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} : a, b, c, d \in \mathbb{Z}, ad - bc \geq 0 \right\}$.

18. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

- (α) Το σύνολο $(m\mathbb{Z}) \times (n\mathbb{Z})$ είναι υποδακτύλιος του $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ για όλα τα $m, n \in \mathbb{N}$.
- (β) Κάθε υποδακτύλιος του $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ είναι της μορφής $(m\mathbb{Z}) \times (n\mathbb{Z})$ για κάποια $m, n \in \mathbb{N}$.

19. Για καθένα από τα σώματα $F \in \{\mathbb{R}, \mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_3, \mathbb{Z}_5\}$ να εξετάσετε αν υπάρχουν μη μηδενικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in F[x]$ για τα οποία ο βαθμός του $(f(x))^2 + (g(x))^2$ είναι περιττός αριθμός.

20. Δίνεται μεταθετικός δακτύλιος R με μονάδα και πολυώνυμο $f(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n \in R[x]$ βαθμού n .

- (α) Αν το $f(x)$ είναι αντιστρέψιμο στο $R[x]$, δείξτε ότι $a_0 \in U(R)$ και ότι το a_n είναι μηδενοδιαίρετης στο R .
- (β) Δώστε παράδειγμα μεταθετικού δακτυλίου R με μονάδα και μη αντιστρέψιμου πολυωνύμου $f(x) \in R[x]$, τέτοια ώστε να ισχύει $a_0 \in U(R)$ και το a_n να είναι μηδενοδιαίρετης στο R .

21. Δίνεται μεταθετικός δακτύλιος R και πολυώνυμο $f(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n \in R[x]$. Για $g(x) \in R[x]$ θέτουμε

$$f(g(x)) = a_0 + a_1g(x) + \dots + a_n(g(x))^n.$$

Δείξτε ότι για όλα τα πολυώνυμα $p(x), q(x) \in R[x]$:

- (α) Το $p(x) - q(x)$ διαιρεί το $(p(x))^k - (q(x))^k$ στο $R[x]$ για κάθε θετικό ακέραιο k .
- (β) Το $p(x) - q(x)$ διαιρεί το $f(p(x)) - f(q(x))$ στο $R[x]$.

22. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

- (α) Αν $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}[x]$ και το $g(x)$ διαιρεί το $f(x)$ στο $\mathbb{Z}[x]$, τότε το $g(m)$ διαιρεί το $f(m)$ στο $\mathbb{Z}$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$.
- (β) Αν $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}[x]$ και το $g(m)$ διαιρεί το $f(m)$ στο $\mathbb{Z}$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$, τότε το $g(x)$ διαιρεί το $f(x)$ στο $\mathbb{Z}[x]$.

23. Υπολογίστε το μέγιστο κοινό διαιρέτη των $f(x) = x^5 - x^2 - x + 1$ και $g(x) = x^3 + 1$ στο $\mathbb{Q}[x]$ και στο $\mathbb{Z}_3[x]$.

24. Δίνεται το πολυώνυμο $f(x) = x^5 + 3x^4 + 3x^3 + 4x^2 + 2 \in \mathbb{Z}_5[x]$.

(α) Βρείτε όλες τις ρίζες του $f(x)$ στο $\mathbb{Z}_5$.

(β) Εκφράστε το $f(x)$ ως γινόμενο ανάγωγων πολυωνύμων του $\mathbb{Z}_5[x]$.

25. Βρείτε όλα τα πολυώνυμα $p(x) \in \mathbb{Z}[x]$ για τα οποία ισχύει $(x+1)p(x) = xp(x+1)$.

26. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

(α) Για μη μηδενικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in \mathbb{R}[x]$ ισχύει $\mu\kappa\delta(f(x), g(x)) \neq 1$ αν και μόνο αν τα $f(x)$ και $g(x)$ έχουν τουλάχιστον μία κοινή ρίζα στο $\mathbb{R}$.

(β) Για μη μηδενικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in \mathbb{C}[x]$ ισχύει $\mu\kappa\delta(f(x), g(x)) \neq 1$ αν και μόνο αν τα $f(x)$ και $g(x)$ έχουν τουλάχιστον μία κοινή ρίζα στο $\mathbb{C}$.

27. Δίνεται πρώτος αριθμός p .

(α) Βρείτε πολυώνυμο $f(x) \in \mathbb{Q}[x]$ βαθμού p το οποίο δεν έχει ρίζες στο $\mathbb{Q}$.

(β) Βρείτε πολυώνυμο $f(x) \in \mathbb{Z}_p[x]$ βαθμού p το οποίο δεν έχει ρίζες στο $\mathbb{Z}_p$.

(γ) Υπάρχει πολυώνυμο $f(x) \in \mathbb{R}[x]$ βαθμού p το οποίο δεν έχει ρίζες στο $\mathbb{R}$;

28. Ποιοι από τους παρακάτω υποδακτυλίους του $M_2(\mathbb{Z})$ είναι ισόμορφοι με το δακτύλιο $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$;

(α) $\left\{ \begin{pmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{pmatrix} : a, b \in \mathbb{Z} \right\}$.

(β) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} : a, b \in \mathbb{Z} \right\}$.

29. Θεωρούμε τον υποδακτύλιο $2\mathbb{Z}$ του $\mathbb{Z}$.

(α) Ποια είναι τα κύρια ιδεώδη του $2\mathbb{Z}$;

(β) Είναι κάθε ιδεώδες του $2\mathbb{Z}$ κύριο;

30. Δίνεται η απεικόνιση $\varphi : \mathbb{Z}[\sqrt{2}] \rightarrow \mathbb{Z}_7$ που ορίζεται θέτοντας $\varphi(a + b\sqrt{2}) = \bar{a} + 3\bar{b}$ για $a, b \in \mathbb{Z}$ (όπου με $\bar{x}$ συμβολίζουμε την κλάση mod 7 του $x \in \mathbb{Z}$).

(α) Δείξτε ότι η φ είναι ομομορφισμός δακτυλίων.

(β) Υπολογίστε τον πυρήνα και την εικόνα του φ .

(γ) Είναι ο πυρήνας του φ κύριο ιδεώδες του $\mathbb{Z}[\sqrt{2}]$;

31. Αν F είναι σώμα, δείξτε ότι κάθε μη μηδενικός ομομορφισμός δακτυλίων $\varphi : F \rightarrow S$ είναι μονομορφισμός.

32. Για $\alpha \in \mathbb{R}$ θέτουμε $\mathcal{I}(\alpha) = \{f(x) \in \mathbb{Q}[x] : f(\alpha) = 0\}$.

- (α) Δείξτε ότι το $\mathcal{I}(\alpha)$ είναι ιδεώδες του $\mathbb{Q}[x]$ για κάθε $\alpha \in \mathbb{R}$.
- (β) Δείξτε ότι για κάθε $m \in \mathbb{N}$ υπάρχουν ακέραιοι a_m και b_m για τους οποίους ισχύει $(1 + \sqrt{2})^m = a_m + b_m\sqrt{2}$ και $(1 - \sqrt{2})^m = a_m - b_m\sqrt{2}$.
- (γ) Χρησιμοποιώντας το (β), δείξτε ότι $\mathcal{I}(1 + \sqrt{2}) = \mathcal{I}(1 - \sqrt{2})$.
- (δ) Βρείτε πολυώνυμο $g(x) \in \mathbb{Q}[x]$ τέτοιο ώστε $\mathcal{I}(1 + \sqrt{2}) = \langle g(x) \rangle$, όπου $\langle g(x) \rangle$ είναι το κύριο ιδεώδες του $\mathbb{Q}[x]$ που παράγεται από το $g(x)$.

33. Δίνεται ο δακτύλιος - πηλίκο $R = \mathbb{Z}_2[x] / \langle x^3 + 1 \rangle$ και η κλάση $\alpha = x + \langle x^3 + 1 \rangle$ του x στον R .

- (α) Περιγράψτε τα στοιχεία του R ως πολυώνυμα στο α με συντελεστές από το $\mathbb{Z}_2$.
- (β) Δείξτε ότι $\alpha^3 = 1$ και ότι $(1 + \alpha)(1 + \alpha + \alpha^2) = 0$.
- (γ) Ποια στοιχεία του R είναι αντιστρέψιμα;

34. Ποιοι από τους παρακάτω δακτυλίους είναι μεταξύ τους ισόμορφοι;

- (α) $\mathbb{Z}_5[x] / \langle x^2 + 1 \rangle$
- (β) $\mathbb{Z}_5[x] / \langle x^2 + 2 \rangle$
- (γ) $\mathbb{Z}_7[x] / \langle x^2 + 2 \rangle$.

35. Θεωρούμε το δακτύλιο $R = T_2(\mathbb{Z})$ των 2×2 άνω τριγωνικών πινάκων με στοιχεία από το $\mathbb{Z}$ και το υποσύνολό του

$$\mathcal{I} = \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & c \end{pmatrix} : a \in m\mathbb{Z}, b \in \mathbb{Z}, c \in n\mathbb{Z} \right\},$$

όπου m, n είναι θετικοί ακέραιοι.

- (α) Δείξτε ότι το $\mathcal{I}$ είναι ιδεώδες του R .
- (β) Δείξτε ότι ο δακτύλιος $R/\mathcal{I}$ είναι ισόμορφος με τον $\mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$.

36. Να εξετάσετε αν οι δακτύλιοι R και S είναι ισόμορφοι στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) $R = \mathbb{Z}_2[x] / \langle x^2 - 1 \rangle$ και $S = \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$,
- (β) $R = \mathbb{Z}_3[x] / \langle x^2 - 1 \rangle$ και $S = \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3$.

37. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

- (α) Αν p είναι πρώτος και για μονικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}_p[x]$ ισχύει $\mathbb{Z}_p[x] / \langle f(x) \rangle \cong \mathbb{Z}_p[x] / \langle g(x) \rangle$, τότε $f(x) = g(x)$.
- (β) Αν p είναι πρώτος και για μονικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}_p[x]$ ισχύει $\mathbb{Z}_p[x] / \langle f(x) \rangle \cong \mathbb{Z}_p[x] / \langle g(x) \rangle$, τότε $\deg(f(x)) = \deg(g(x))$.

38. Δίνονται οι μεταθέσεις

$$\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 4 & 3 & 1 & 2 & 6 & 8 & 5 & 7 \end{pmatrix}, \quad \tau = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 7 & 2 & 5 & 8 & 1 & 4 & 6 & 3 \end{pmatrix}$$

της $\mathcal{S}_8$.

- (α) Υπολογίστε τις $\sigma\tau$, $\tau\sigma$, σ^{-1} και τ^{-1} .
- (β) Υπολογίστε τη μετάθεση $(\sigma\tau)^{1000}$.

39. Δίνεται η μετάθεση

$$\sigma = (1\ 2)(1\ 3)(1\ 4)(1\ 5)(2\ 3)(2\ 4)(2\ 5)(3\ 4)(3\ 5)(4\ 5) \in \mathcal{S}_5.$$

- (α) Γράψτε τη σ ως γινόμενο ξένων κύκλων.
- (β) Συνάγετε ότι η σ^2 είναι η ταυτοτική μετάθεση.
- (γ) Βρείτε $\tau \in \mathcal{S}_5$ για την οποία η μετάθεση $\sigma\tau$ είναι κυκλική.

40. Μια μετάθεση $\sigma \in \mathcal{S}_n$ έχει σταθερό σημείο αν υπάρχει $i \in \{1, 2, \dots, n\}$ τέτοιο ώστε $\sigma(i) = i$. Βρείτε όλους τους θετικούς ακεραίους n για τους οποίους ισχύει η εξής πρόταση: Αν $\sigma \in \mathcal{S}_n$ και η σ^2 έχει σταθερό σημείο, τότε η σ έχει επίσης σταθερό σημείο.

41. Θεωρούμε μεταθέσεις $\sigma, \tau \in \mathcal{S}_n$.

- (α) Αν η $\sigma\tau$ έχει σταθερό σημείο, δείξτε ότι η $\tau\sigma$ έχει επίσης σταθερό σημείο.
- (β) Αν η $\sigma\tau$ είναι κυκλική μετάθεση, δείξτε ότι η $\tau\sigma$ είναι επίσης κυκλική μετάθεση.

42. Δίνεται ομάδα G και στοιχεία $a, b, e \in G$ με $a^2 = b^3 = e^2 = e$.

(α) Δείξτε ότι το e είναι το ταυτοτικό στοιχείο της G .

(β) Αν $ab = ba$, δείξτε ότι $(ab)^6 = e$.

(γ) Ισχύει το (β) χωρίς την υπόθεση $ab = ba$;

43. Δίνεται η μετάθεση

$$\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 & 11 & 12 & 13 & 14 & 15 \\ 1 & 4 & 7 & 10 & 13 & 2 & 5 & 8 & 11 & 14 & 3 & 6 & 9 & 12 & 15 \end{pmatrix} \in \mathcal{S}_{15}.$$

(α) Υπολογίστε την τάξη της σ και της σ^{64} .

(β) Βρείτε μετάθεση $\tau \in \mathcal{S}_{15}$ τέτοια ώστε $\sigma = \tau^2$.

44. Πόσα στοιχεία της συμμετρικής ομάδας $\mathcal{S}_5$ έχουν τάξη ίση με 3;

45. Δίνεται ομάδα G τάξης 4 με ταυτοτικό στοιχείο $e \in G$.

(α) Δείξτε ότι είτε $G = \{e, a, a^2, a^3\}$ για κάποιο $a \in G$ με $a^4 = e$, είτε $G = \{e, a, b, ab\}$ για κάποια $a, b \in G$ με $a^2 = b^2 = e$ και $ab = ba$.

(β) Συνάγετε ότι κάθε ομάδα τάξης 4 είναι αβελιανή.

46. Δίνεται η ομάδα $G = \text{GL}_2(\mathbb{R})$ των αντιστρέψιμων 2×2 πινάκων με στοιχεία από το $\mathbb{R}$. Ποια από τα παρακάτω σύνολα είναι υποομάδες της G ; Ποια είναι κυκλικές υποομάδες της G ;

(α) $\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 2a \\ 0 & 1 \end{pmatrix} : a \in \mathbb{Z} \right\}$.

(β) $\left\{ \begin{pmatrix} 1+a & -a \\ a & 1-a \end{pmatrix} : a \in \mathbb{R} \right\}$.

(γ) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} : a, b, c, d \in \mathbb{R}, ad - bc \geq 1 \right\}$.

47. Δίνεται η ομάδα G των συμμετριών του τετραγώνου (θεωρούμε γνωστό ότι η τάξη της G είναι ίση με 8). Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

(α) Υπάρχει κυκλική υποομάδα της G τάξης 4.

(β) Κάθε γνήσια υποομάδα της G είναι αβελιανή.

(γ) Κάθε γνήσια υποομάδα της G είναι κυκλική.

48. Δίνεται ομάδα G τάξης $2n$ και υποομάδα H αυτής τάξης n .

- (α) Πόσες είναι οι αριστερές κλάσεις της H στη G ;
- (β) Δείξτε ότι $a, b \in G \setminus H \Rightarrow ab \in H$.

49. Δίνονται οι μεταθέσεις

$$\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 4 & 5 & 6 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}, \quad \tau = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 3 & 4 & 5 & 6 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

της S_6 .

- (α) Υπολογίστε τη μετάθεση $\sigma\tau\sigma^{-1}$.
  - (β) Δείξτε ότι οι σ και τ ανήκουν σε μια υποομάδα τάξης 6 της S_6 .
  - (γ) Υπάρχει υποομάδα τάξης 8 της S_6 που περιέχει τις σ και τ ;
50. Δίνεται ομάδα G τάξης 25 η οποία δεν έχει στοιχεία τάξης 25.
- (α) Δείξτε ότι κάθε γνήσια υποομάδα της G είναι κυκλική.
  - (β) Πόσες γνήσιες υποομάδες μπορεί να έχει η G ;

51. Δίνονται πεπερασμένη ομάδα G και υποομάδες H, K της G με $\mu\kappa\delta(|H|, |K|) = 1$.

- (α) Δείξτε ότι $|G| \geq |H| \cdot |K|$.
- (β) Δείξτε ότι $[G : H \cap K] \leq [G : H] \cdot [G : K]$.
- (γ) Δείξτε ότι $|G| = |H| \cdot |K|$ αν και μόνο αν $G = \{ab : a \in H, b \in K\}$.

52. Θεωρούμε την ομάδα $G = GL_n(\mathbb{R})$ των αντιστρέψιμων $n \times n$ πινάκων με στοιχεία από το $\mathbb{R}$ και την απεικόνιση $\varphi : G \rightarrow G$ που ορίζεται θέτοντας $\varphi(A) = \det(A) \cdot A$ για $A \in G$.

- (α) Δείξτε ότι η φ είναι ομομορφισμός ομάδων.
- (β) Βρείτε όλους τους θετικούς ακεραίους n για τους οποίους η φ είναι αυτομορφισμός της G .

53. Δίνεται η μετάθεση

$$w = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 7 & 4 & 3 & 8 & 1 & 2 & 5 & 6 \end{pmatrix} \in \mathcal{S}_8.$$

- (α) Είναι άρτια ή περιττή η w ;
- (β) Υπάρχουν μεταθέσεις $\sigma, \tau \in \mathcal{S}_8$ τέτοιες ώστε $w = \sigma\tau^2\sigma^{-1}$;

- 54.** Δίνεται η απεικόνιση $\sigma : \mathbb{Z}_{12} \rightarrow \mathbb{Z}_{12}$ με $\sigma(x) = x + 3$ για $x \in \mathbb{Z}_{12}$.
- (α) Δείξτε ότι η σ είναι μετάθεση του $\mathbb{Z}_{12}$.
  - (β) Είναι η μετάθεση αυτή άρτια ή περιπτή;
  - (γ) Υπάρχει απεικόνιση $\tau : \mathbb{Z}_{12} \rightarrow \mathbb{Z}_{12}$ με $\tau(\tau(x)) = \sigma(x)$ για κάθε $x \in \mathbb{Z}_{12}$;
- 55.** Θεωρούμε ομομορφισμό ομάδων $\varphi : \mathcal{S}_n \rightarrow \mathbb{C}^\times$, όπου $\mathbb{C}^\times$ είναι η πολλαπλασιαστική ομάδα των μη μηδενικών μιγαδικών αριθμών.
- (α) Δείξτε ότι $\varphi(t) \in \{1, -1\}$ για κάθε αντιμετάθεση $t \in \mathcal{S}_n$.
  - (β) Δείξτε ότι $\varphi(\sigma) \in \{1, -1\}$ για κάθε μετάθεση $\sigma \in \mathcal{S}_n$.
  - (γ) Βρείτε όλους τους ομομορφισμούς φ για $n = 3$.
- 56.** Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;
- (α) Αν ο δακτύλιος R είναι ισόμορφος με τον S , τότε η προσθετική ομάδα του R είναι ισόμορφη με την προσθετική ομάδα του S .
  - (β) Αν η προσθετική ομάδα ενός δακτυλίου R είναι ισόμορφη με την προσθετική ομάδα του S , τότε ο δακτύλιος R είναι ισόμορφος με τον S .
- 57.** Δίνεται πεπερασμένη ομάδα G η οποία περιέχει δύο διαφορετικά στοιχεία τάξης 2.
- (α) Δείξτε ότι η G δεν είναι κυκλική.
  - (β) Αν η G είναι αβελιανή, δείξτε ότι η τάξη της διαιρείται με το 4.
  - (γ) Ισχύει το (β) χωρίς την υπόθεση ότι η G είναι αβελιανή;
- 58.** Δίνεται κυκλική ομάδα G τάξης 24 με γεννήτορα a .
- (α) Βρείτε όλα τα στοιχεία των υποομάδων $\langle a^{14} \rangle$ και $\langle a^{42} \rangle$ της G .
  - (β) Βρείτε όλα τα στοιχεία της υποομάδας $\langle a^{14} \rangle \cap \langle a^{39} \rangle$ της G .
- 59.** Ποιες από τις παρακάτω ομάδες είναι κυκλικές;
- (α) $U(\mathbb{Z}_{18})$.
  - (β) $SL_2(\mathbb{Z}_2)$.
  - (γ) $U(\mathbb{Z}_2[x] / \langle x^3 \rangle)$.
  - (δ) $U(\mathbb{Z}_2[x] / \langle x^4 \rangle)$.
- 60.** Δίνεται κυκλική ομάδα G τάξης 9 με γεννήτορα a .
- (α) Βρείτε όλους τους ομομορφισμούς ομάδων $\varphi : G \rightarrow \mathcal{S}_3$.
  - (β) Βρείτε όλους τους ομομορφισμούς ομάδων $\psi : \mathcal{S}_3 \rightarrow G$.

61. Δίνεται υποομάδα $H = \{e, a\}$ τάξης 2 μιας ομάδας G .

- (α) Δείξτε ότι η H είναι κανονική υποομάδα της G αν και μόνο αν $ax = xa$ για κάθε $x \in G$.
- (β) Βρείτε όλες τις κανονικές υποομάδες τάξης 2 της S_3 , της ομάδας των συμμετριών του τετραγώνου και της $SL_2(\mathbb{R})$.

62. Δίνονται επιμορφισμός ομάδων $\varphi : G \rightarrow K$ και ανά δύο διαφορετικά στοιχεία x, y, z της G τέτοια ώστε τα $zxy^{-1}z^{-1}$ και $xyz^{-1}x^{-1}$ να ανήκουν στον πυρήνα του φ .

- (α) Δείξτε ότι $\varphi(x) = \varphi(y) = \varphi(z)$.
- (β) Αν η G είναι πεπερασμένη, δείξτε ότι $|G| \geq 3 \cdot |K|$.

63. Θεωρούμε την ομάδα $G = GL_n(\mathbb{Z}_p)$, όπου p είναι πρώτος αριθμός, και την κανονική της υποομάδα $N = SL_n(\mathbb{Z}_p)$.

- (α) Δείξτε ότι η ομάδα πηλίκο G/N είναι ισόμορφη με την πολλαπλασιαστική ομάδα $\mathbb{Z}_p^\times$ των μη μηδενικών στοιχείων του $\mathbb{Z}_p$. Ποια είναι η τάξη της G/N ;
- (β) Πόσες υποομάδες έχει η G/N για $p = 31$;

64. Θεωρούμε την πολλαπλασιαστική ομάδα $G = \mathbb{C}^\times$ των μη μηδενικών μιγαδικών αριθμών και την απεικόνιση $\varphi : G \rightarrow G$ με $\varphi(z) = z^2$ για $z \in G$.

- (α) Δείξτε ότι η φ είναι ομομορφισμός ομάδων και βρείτε τον πυρήνα και την εικόνα της.
- (β) Συνάγετε ότι υπάρχει γνήσια κανονική υποομάδα N της G για την οποία η ομάδα πηλίκο G/N είναι ισόμορφη με τη G .

65. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθείς;

- (α) Αν N_1 και N_2 είναι κανονικές υποομάδες μιας ομάδας G και η N_1 είναι ισόμορφη με τη N_2 , τότε η ομάδα πηλίκο G/N_1 είναι ισόμορφη με τη G/N_2 .
- (β) Αν N_1 και N_2 είναι κανονικές υποομάδες μιας ομάδας G και η ομάδα πηλίκο G/N_1 είναι ισόμορφη με τη G/N_2 , τότε η N_1 είναι ισόμορφη με τη N_2 .

Σύντομες Λύσεις

1. Το ζητούμενο προκύπτει από την ταυτότητα $a^n - 1 = (a - 1)(a^{n-1} + \dots + a + 1)$ για $n \geq 1$ και είναι φανερό για $n = 0$ (αφού τότε $a^n - 1 = 0$).
2. Απάντηση για το (α): $\mu\kappa\delta(a, b) = 14$. Απάντηση για το (β): $\mu\kappa\delta(a, b) = ax + by$, όπου $x = 7$ και $y = -2$. Το ερώτημα στο (γ) έχει αρνητική απάντηση αφού το 3 διαιρεί το $a = 126$, αλλά δε διαιρεί το $\mu\kappa\delta(a, b) = 14$ (κατά συνέπεια, σε οποιαδήποτε ισότητα της μορφής $\mu\kappa\delta(a, b) = ax + by$, όπου $x, y \in \mathbb{Z}$, το y δεν είναι δυνατό να διαιρείται με το 3).
3. Παρατηρούμε ότι $2^6 = 64 \equiv -1 \pmod{13}$. Θεωρούμε την Ευκλείδεια διαίρεση $2012 = 6q + 2$ του 2012 με το 6, όπου $q = 335$, και υπολογίζουμε ότι

$$2^{2012} = 2^{6q+2} = 4 \cdot (2^6)^q \equiv 4 \cdot (-1)^q = -4 \equiv 9 \pmod{13}.$$

Επομένως, το ζητούμενο υπόλοιπο είναι το 9.

4. Έστω ακέραιοι a και b οι οποίοι διαιρούν το 5^n . Χωρίς βλάβη της γενικότητας, μπορούμε να υποθέσουμε ότι $a, b \geq 1$. Παρατηρούμε ότι ο μόνος πρώτος διαιρέτης του 5^n είναι ο 5 (εξηγήστε γιατί). Αφού κάθε διαιρέτης του a είναι και διαιρέτης του 5^n , το ίδιο πρέπει να ισχύει και για τον a . Από το Θεμελιώδες Θεώρημα της Αριθμητικής έπεται ότι $a = 5^r$ για κάποιο $r \in \mathbb{N}$. Ομοίως βρίσκουμε ότι $b = 5^s$ για κάποιο $s \in \mathbb{N}$, οπότε έχουμε $b = a \cdot 5^{s-r}$ και $a = b \cdot 5^{r-s}$. Συμπεραίνουμε ότι ο a διαιρεί τον b αν $r \leq s$, και ότι ο b διαιρεί τον a αν $s \leq r$, και συνεπώς ότι ισχύει το (α). Το παραπάνω επιχείρημα εξακολουθεί να ισχύει αν το 5^n αντικατασταθεί με το c^n , αρκεί το c να είναι δύναμη πρώτου αριθμού. Επιπλέον, στην περίπτωση $c = 6$, οι $a = 2$ και $b = 3$ είναι διαιρέτες του 6^n κανέναν από τους οποίους δε διαιρεί τον άλλο. Άρα, η μόνη τιμή του c για το (β) είναι η $c = 6$.
5. (α) Υποθέτουμε ότι $a - b = mq$ για κάποιο $q \in \mathbb{Z}$ και θέτουμε $d = \mu\kappa\delta(a, m)$ και $e = \mu\kappa\delta(b, m)$. Παρατηρούμε ότι το d διαιρεί το a και το m και συμπεραίνουμε ότι το d διαιρεί και το $a - mq = b$. Άρα, το d διαιρεί το b και το m και συνεπώς διαιρεί και το μέγιστο κοινό διαιρέτη αυτών e . Ομοίως βρίσκουμε ότι το e διαιρεί το d και συμπεραίνουμε ότι $d = e$.

(β) Σύμφωνα με το (α), αρκεί να δείξουμε ότι

$$\frac{a^n - 1}{a - 1} \equiv n \pmod{a - 1}.$$

Πράγματι, έχουμε $a \equiv 1 \pmod{a - 1}$, άρα $a^k \equiv 1 \pmod{a - 1}$ για κάθε $k \in \mathbb{N}$ και συνεπώς

$$\frac{a^n - 1}{a - 1} = a^{n-1} + a^{n-2} + \dots + a + 1 \equiv n \pmod{a - 1}.$$

(γ) Υποθέτουμε, χωρίς βλάβη της γενικότητας, ότι $m \geq n$ και εφαρμόζουμε επαγωγή στο m . Το ζητούμενο είναι τετριμμένο για $m = n$ (ειδικότερα για $m = 1$, οπότε και $n = 1$). Υποθέτουμε ότι $m > n \geq 1$ και ότι το ζητούμενο ισχύει για όλα τα ζεύγη θετικών ακεραίων μικρότερων του m . Σύμφωνα με την Ευκλείδεια διαίρεση, γράφουμε $m = nq + r$ με $q \in \mathbb{N}$ και $r \in \{0, 1, \dots, n-1\}$, οπότε $d = \mu\kappa\delta(m, n) = \mu\kappa\delta(n, r)$. Εργαζόμενοι όπως στο (β), έχουμε $a^n \equiv 1 \pmod{a^n - 1}$, άρα $a^{nq} \equiv 1 \pmod{a^n - 1}$ και συνεπώς

$$a^m - 1 = a^{nq} \cdot a^r - 1 \equiv a^r - 1 \pmod{a^n - 1}.$$

Από την ισοτιμία αυτή και το (α) συμπεραίνουμε ότι

$$\mu\kappa\delta(a^m - 1, a^n - 1) = \mu\kappa\delta(a^r - 1, a^n - 1) = \mu\kappa\delta(a^n - 1, a^r - 1).$$

Από την υπόθεση της επαγωγής έχουμε $\mu\kappa\delta(a^n - 1, a^r - 1) = a^d - 1$. Από τις τελευταίες ισότητες έπεται ότι $\mu\kappa\delta(a^m - 1, a^n - 1) = a^d - 1$, συμπέρασμα το οποίο ολοκληρώνει την επαγωγή.

6. Χρησιμοποιούμε επαγωγή στο n . Το ζητούμενο ισχύει για $n = 0$. Έστω ότι ισχύει για το n . Πολλαπλασιάζοντας την ισοτιμία $5^n \equiv 1 + 4n \pmod{16}$ με το 5, βρίσκουμε ότι

$$5^{n+1} \equiv 5 \cdot (1 + 4n) = 5 + 20n \equiv 5 + 4n = 1 + 4(n+1) \pmod{16}.$$

Συνεπώς το ζητούμενο ισχύει και για το $n + 1$. Από την αρχή της μαθηματικής επαγωγής συμπεραίνουμε ότι το ζητούμενο ισχύει για κάθε $n \in \mathbb{N}$.

7. Τα αντιστρέψιμα στοιχεία του $\mathbb{Z}_{14}$ είναι οι κλάσεις $\bar{1}, \bar{3}, \bar{5}, \bar{9}, \bar{11}$ και $\bar{13}$. Παρατηρώντας ότι $\bar{1} + \bar{13} = \bar{3} + \bar{11} = \bar{5} + \bar{9} = \bar{0}$ στο $\mathbb{Z}_{14}$ βρίσκουμε ότι το άθροισμα των αντιστρέψιμων στοιχείων του $\mathbb{Z}_{14}$ είναι ίσο με $\bar{0}$. Παρατηρώντας ότι $\bar{1} \cdot \bar{1} = \bar{3} \cdot \bar{5} = \bar{9} \cdot \bar{11} = \bar{13} \cdot \bar{13} = \bar{1}$ στο $\mathbb{Z}_{14}$ βρίσκουμε ότι το αντίστροφο στοιχείο των $\bar{1}, \bar{3}, \bar{5}, \bar{9}, \bar{11}$ και $\bar{13}$ είναι το $\bar{1}, \bar{5}, \bar{3}, \bar{11}, \bar{9}$ και $\bar{13}$, αντίστοιχα, και ότι το γινόμενο των αντιστρέψιμων στοιχείων του $\mathbb{Z}_{14}$ είναι ίσο με $\bar{13} = -\bar{1}$. Ομοίως, τα αντιστρέψιμα στοιχεία του $\mathbb{Z}_{15}$ είναι οι κλάσεις $\bar{1}, \bar{2}, \bar{4}, \bar{7}, \bar{8}, \bar{11}, \bar{13}$ και $\bar{14}$, το άθροισμά τους είναι ίσο με $\bar{0}$, το γινόμενό τους είναι ίσο με $\bar{1}$ και το αντίστροφο στοιχείο των $\bar{1}, \bar{2}, \bar{4}, \bar{7}, \bar{8}, \bar{11}, \bar{13}$ και $\bar{14}$ είναι το $\bar{1}, \bar{8}, \bar{4}, \bar{13}, \bar{2}, \bar{11}, \bar{7}$ και $\bar{14}$, αντίστοιχα.
8. Για να ισχύει $\mu\kappa\delta(a, 1000) = 4$ προφανώς θα πρέπει το a να διαιρείται με το 4. Θέτοντας $a = 4b$ με $b \in \mathbb{Z}$ (οπότε $b \in \{1, 2, \dots, 250\}$, αφού $a \in \{1, 2, \dots, 1000\}$), έχουμε $\mu\kappa\delta(a, 1000) = \mu\kappa\delta(4b, 1000) = 4 \mu\kappa\delta(b, 250)$ και συνεπώς $\mu\kappa\delta(a, 1000) = 4$ αν και μόνο αν $\mu\kappa\delta(b, 250) = 1$. Συμπερίνουμε ότι το ζητούμενο πλήθος είναι ίσο με το πλήθος των $b \in \{1, 2, \dots, 250\}$ για τα οποία ισχύει $\mu\kappa\delta(b, 250) = 1$. Από τον ορισμό της συνάρτησης του Euler, το πλήθος αυτό είναι ίσο με $\varphi(250) = \varphi(2) \cdot \varphi(125) = 1 \cdot 100 = 100$.

9. Για κάθε τέτοιο ζεύγος (x, y) το x είναι αντιστρέψιμο στοιχείο του $\mathbb{Z}_{200}$, αφού $x \cdot (x^2y) = 1$. Αντιστρόφως, αν το $x \in \mathbb{Z}_{200}$ είναι αντιστρέψιμο, τότε το ίδιο ισχύει και για το x^3 και η εξίσωση $x^3y = 1$ έχει μοναδική λύση $y = (x^3)^{-1} = (x^{-1})^3$ ως προς y στο $\mathbb{Z}_{200}$. Επομένως, το ζητούμενο πλήθος είναι ίσο με το πλήθος των αντιστρέψιμων στοιχείων του $\mathbb{Z}_{200}$, δηλαδή με $\varphi(200) = \varphi(8) \cdot \varphi(25) = 4 \cdot 20 = 80$.
10. Για το (α) υπολογίζουμε ότι $\varphi(100) = \varphi(2^2 \cdot 5^2) = \varphi(2^2)\varphi(5^2) = 2 \cdot 20 = 40$. Για το (β) εφαρμόζουμε το Θεώρημα του Euler και το (α) για να συμπεράνουμε ότι $3^{40} \equiv 1 \pmod{100}$ και συνεπώς ότι $3^{1000} = 3^{40 \cdot 25} = (3^{40})^{25} \equiv 1^{25} = 1 \pmod{100}$. Για το (γ) παρατηρούμε ότι η δοσμένη ισοτιμία έχει μοναδική λύση mod 100 (αφού $\mu\kappa\delta(3, 100) = 1$) και ότι η $x \equiv 67 \pmod{100}$ είναι λύση της ισοτιμίας αυτής. Επομένως, οι ακέραιοι x που επαληθεύουν την ισοτιμία είναι ακριβώς εκείνοι με $x \equiv 67 \pmod{100}$. Για το (δ) θέτουμε $x = 3^{999}$ και παρατηρούμε ότι $3x = 3^{1000}$. Από τα (β) και (γ) προκύπτει ότι $x \equiv 67 \pmod{100}$. Άρα, στο δεκαδικό σύστημα αρίθμησης ο x λήγει στα ψηφία 67.
11. Παρατηρούμε ότι $252 = 4 \cdot 7 \cdot 9$ και ότι οι αριθμοί 4, 7 και 9 είναι ανά δύο σχετικώς πρώτοι. Επομένως, αρκεί να δείξουμε ότι ο $a^6 - 1$ (όταν $\mu\kappa\delta(a, 42) = 1$) και ο $a^8 - a^2$ διαιρούνται με καθέναν από τους 4, 7 και 9. Υποθέτουμε ότι $\mu\kappa\delta(a, 42) = 1$, οπότε $\mu\kappa\delta(a, 2) = \mu\kappa\delta(a, 3) = \mu\kappa\delta(a, 7) = 1$ και συνεπώς $\mu\kappa\delta(a, 4) = \mu\kappa\delta(a, 7) = \mu\kappa\delta(a, 9) = 1$. Αφού $\varphi(4) = 2$ και $\varphi(7) = \varphi(9) = 6$, από το Θεώρημα του Euler παίρνουμε $a^2 \equiv 1 \pmod{4}$, $a^6 \equiv 1 \pmod{7}$ και $a^6 \equiv 1 \pmod{9}$. Από την πρώτη ισοτιμία προκύπτει ότι $a^6 \equiv 1 \pmod{4}$. Άρα, ο $a^6 - 1$ διαιρείται με καθέναν από τους 4, 7 και 9 και συνεπώς ισχύει το (α). Δείξαμε προηγουμένως ότι αν $\mu\kappa\delta(a, 2) = 1$, τότε το $a^6 - 1$ διαιρείται με το 4. Αν όχι, τότε το a διαιρείται με το 2 και συνεπώς το a^2 διαιρείται με το 4. Επομένως το $a^8 - a^2 = a^2(a^6 - 1)$ διαιρείται με το 4 για κάθε $a \in \mathbb{Z}$. Ομοίως βρίσκουμε ότι το $a^8 - a^2$ διαιρείται με το 7 και το 9 για κάθε $a \in \mathbb{Z}$ και συμπεραίνουμε ότι ισχύει το (β). Ο τελευταίος ισχυρισμός της άσκησης προκύπτει από το (β) και την παρατήρηση ότι $a^8 - a^2 = 252$ για $a = 2$.
12. Θα δείξουμε ότι ο $\varphi(m)$ είναι περιττός μόνο για $m = 1$ και $m = 2$. Πράγματι, για αυτές τις τιμές του m έχουμε $\varphi(1) = \varphi(2) = 1$. Αν $m \geq 3$, τότε είτε $m = 2^k$ για κάποιο ακέραιο $k \geq 2$, είτε ο m διαιρείται με κάποιον περιττό πρώτο p . Στην πρώτη περίπτωση έχουμε $\varphi(m) = 2^{k-1}$ και συνπώς ο $\varphi(m)$ είναι άρτιος. Στη δεύτερη περίπτωση μπορούμε να γράψουμε $m = p^k q$, όπου q είναι ακέραιος που δε διαιρείται με το p . Τότε $\mu\kappa\delta(p^k, q) = 1$ και συνπώς $\varphi(m) = \varphi(p^k)\varphi(q) = (p^k - p^{k-1})\varphi(q)$. Άρα, ο $\varphi(m)$ διαιρείται με τον άρτιο αριθμό $p^k - p^{k-1}$ και επομένως είναι και πάλι άρτιος αριθμός.
13. Οι αντιστοιχίες (β), (γ) ορίζουν πράξεις στο S , ενώ οι (α), (δ) όχι. Πράγματι, για $S = \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ και $a, b \in S$ έχουμε $ab \in S$, αλλά όχι αναγκαστικά $a+b \in S$ (π.χ. για $a = 1$ και $b = -1$), οπότε η $*$: $S \times S \rightarrow S$ είναι καλά ορισμένη απεικόνιση, ενώ η

$\circ : S \times S \rightarrow S$ δεν είναι. Επίσης, για $S = \mathbb{Z}_3$ η $\circ : S \times S \rightarrow S$ είναι καλά ορισμένη απεικόνιση, ενώ η $*$: $S \times S \rightarrow S$ δεν είναι αφού, για παράδειγμα, στο $\mathbb{Z}_3$ ισχύει $\bar{1} = \bar{4}$ και συνεπώς έχουμε τα αντιφατικά αποτελέσματα $\bar{1} * \bar{2} = \max(1, 2) = \bar{2}$ και $\bar{1} * \bar{2} = \bar{4} * \bar{2} = \max(4, 2) = \bar{4} = \bar{1}$.

14. (α) Τα τέσσερα αξιώματα που αφορούν μόνο την πρόσθεση επαληθεύονται εύκολα. Για παράδειγμα, το μηδενικό στοιχείο του S είναι το $0_S = (0_R, 0_R)$ και το αντίθετο του $(a, b) \in S$ είναι το $(-a, -b) \in S$. Για να επαληθεύσουμε την προσεταιριστική ιδιότητα του πολλαπλασιασμού, θεωρούμε στοιχεία $x = (a, b)$, $y = (c, d)$ και $z = (e, f)$ του S και υπολογίζουμε ότι

$$(x \odot y) \odot z = (ac, ad + bc) \odot (e, f) = ((ac)e, (ac)f + (ad + bc)e)$$

και ότι

$$x \odot (y \odot z) = (a, b) \odot (ce, cf + de) = (a(ce), a(cf + de) + b(ce)).$$

Εφαρμόνοντας τις ιδιότητες (προσεταιριστική, επιμεριστική) του πολλαπλασιασμού στο R , από τις παραπάνω εκφράσεις προκύπτει ότι $(x \odot y) \odot z = x \odot (y \odot z)$. Με παρόμοιο τρόπο επαληθεύουμε ότι $x \odot (y \oplus z) = (x \odot y) \oplus (x \odot z)$ και ότι $(y \oplus z) \odot x = (y \odot x) \oplus (z \odot x)$.

(β) Υποθέτουμε πρώτα ότι ο S έχει μονάδα, έστω $1_S = (u, v) \in S$. Τότε για όλα τα $a, b \in R$ ισχύει

$$(a, b) \odot (u, v) = (u, v) \odot (a, b) = (a, b),$$

δηλαδή $(au, av + bu) = (ua, ub + va) = (a, b)$. Από τις ισότητες αυτές παίρνουμε $au = ua = a$ για κάθε $a \in R$ και συμπεραίνουμε ότι το u είναι μονάδα του R . Αντιστρόφως, αν το R έχει μονάδα 1_R , τότε για το στοιχείο $1_S = (1_R, 0_R)$ του S επαληθεύουμε ότι $x \odot 1_S = 1_S \odot x = x$ για κάθε $x \in S$ και συμπεραίνουμε ότι το 1_S είναι μονάδα του S . Εργαζόμαστε ομοίως για τη μεταθετικότητα.

(γ) Θα δείξουμε τα αντιστρέψιμα στοιχεία του S είναι εκείνα τα ζεύγη $(a, b) \in S$ για τα οποία το a είναι αντιστρέψιμο στοιχείο του R , δηλαδή ότι για $a, b \in R$ ισχύει $(a, b) \in U(S) \Leftrightarrow a \in U(R)$. Πράγματι, έστω $x = (a, b) \in S$. Από τη λύση του (β) γνωρίζουμε ότι ο R έχει μονάδα, έστω 1_R , και ότι το ζεύγος $1_S = (1_R, 0_R)$ είναι η μονάδα του S . Επομένως έχουμε $x \in U(S)$ αν και μόνο αν υπάρχουν $u, v \in R$ τέτοια ώστε

$$(a, b) \odot (u, v) = (u, v) \odot (a, b) = (1_R, 0_R)$$

ή, ισοδύναμα,

$$(au, av + bu) = (ua, ub + va) = (1_R, 0_R).$$

Από τις ισότητες αυτές προκύπτει ότι $au = ua = 1_R$ και συνεπώς ότι $a \in U(R)$. Δείξαμε λοιπόν ότι $(a, b) \in U(S) \Rightarrow a \in U(R)$. Αντιστρόφως, έστω ότι $a \in U(R)$

και έστω $u = a^{-1} \in R$, οπότε $au = ua = 1_R$. Παρατηρούμε ότι το σύστημα των εξισώσεων $av + bu = ub + va = 0_R$ έχει τη μοναδική λύση $v = -a^{-1}ba^{-1}$ ως προς v . Σύμφωνα με τα προηγούμενα, για το ζεύγος $y = (u, v)$ ισχύει $x \odot y = y \odot x = 1_S$ και συνεπώς $(a, b) = x \in U(S)$.

(δ) Το ερώτημα έχει αρνητική απάντηση. Πράγματι, αφού ο μηδενικός δακτύλιος δεν είναι ακέραια περιοχή, μπορούμε να υποθέσουμε ότι το S έχει τουλάχιστον δύο στοιχεία. Τότε το ίδιο ισχύει για το R , οπότε υπάρχει $b \in R$ με $b \neq 0_R$. Θέτοντας $x = (0_R, b)$, έχουμε $x \neq 0_S$ και $x \odot x = (0_R, b) \odot (0_R, b) = (0_R, 0_R) = 0_S$. Κατά συνέπεια, το S δεν είναι ακέραια περιοχή.

15. (αβ) Για το (α), η προτεινόμενη ταυτότητα επαληθεύεται εύκολα με χρήση της επιμεριστικής ιδιότητας στο R μετά από πράξεις ρουτίνας. Για το (β), υποθέτουμε πρώτα ότι

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in U(M_2(R)).$$

Τότε, υπάρχουν $x, y, z, w \in R$ τέτοια ώστε

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x & y \\ z & w \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1_R & 0_R \\ 0_R & 1_R \end{pmatrix}.$$

Αυτό σημαίνει ότι $ax + bz = cy + dw = 1_R$ και $ay + bw = cx + dz = 0_R$. Από την ταυτότητα στο (α) προκύπτει ότι $(ad - bc)(xw - yz) = 1_R$ και συνεπώς ότι $ad - bc \in U(R)$. Αντιστρόφως, έστω ότι $ad - bc \in U(R)$. Θέτοντας

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}, \quad B = (ad - bc)^{-1} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}$$

επαληθεύουμε ότι $AB = BA = I_2(R)$ και συμπεραίνουμε ότι $A \in U(M_2(R))$.

(γ) Παρατηρούμε πρώτα ότι το πλήθος των στοιχείων του $M_2(\mathbb{Z}_p)$ είναι ίσο με εκείνο των διατεταγμένων τετράδων $(a, b, c, d) \in \mathbb{Z}_p^4$ και συνεπώς ίσο με p^4 . Σύμφωνα με το (β), το πλήθος των αντιστρέψιμων στοιχείων του $M_2(\mathbb{Z}_p)$ είναι ίσο με εκείνο των διατεταγμένων τετράδων $(a, b, c, d) \in \mathbb{Z}_p^4$ για τις οποίες ισχύει $ad - bc \neq \bar{0}$. Για να απαριθμήσουμε τις τετράδες αυτές, θέτουμε $ad - bc = e \in \mathbb{Z}_p \setminus \{\bar{0}\}$ και διακρίνουμε δύο περιπτώσεις. Αν $a \neq \bar{0}$, τότε η εξίσωση $ad - bc = e$ έχει μοναδική λύση ως προς d για όλα τα $b, c \in \mathbb{Z}_p$ και $a, e \in \mathbb{Z}_p \setminus \{\bar{0}\}$. Επομένως, το πλήθος των τετράδων αυτών είναι ίσο με $p^2(p-1)^2$. Αν $a = \bar{0}$, τότε η εξίσωση γράφεται $bc = -e$ και έχει μόνο λύσεις με $b, c \neq \bar{0}$. Επιπλέον, για τυχαία $b, e \in \mathbb{Z}_p \setminus \{\bar{0}\}$ η εξίσωση $bc = -e$ έχει μοναδική λύση ως προς c , ενώ η τιμή του $d \in \mathbb{Z}_p$ είναι αδιάφορη. Επομένως, υπάρχουν ακριβώς $p(p-1)^2$ λύσεις στην περίπτωση αυτή. Κατά συνέπεια, υπάρχουν συνολικά ακριβώς

$$p^2(p-1)^2 + p(p-1)^2 = p(p-1)^2(p+1)$$

αντιστρέψιμα στοιχεία του $M_2(\mathbb{Z}_p)$.

16. Για το πρώτο ερώτημα παρατηρούμε ότι για το δακτύλιο $\mathbb{Z}_8$ ισχύει $a^2 = \bar{1}$, άρα $a^{-1} = a$, για κάθε $a \in \{\bar{1}, \bar{3}, \bar{5}, \bar{7}\}$. Για το δεύτερο ερώτημα παρατηρούμε ότι για τυχαίο δακτύλιο R με μονάδα και για $a \in R$, έχουμε

$$a^{-1} = a \Leftrightarrow a^2 = 1_R \Leftrightarrow a^2 - 1_R = 0_R \Leftrightarrow (a + 1_R)(a - 1_R) = 0_R.$$

Αν ο R είναι ακέραια περιοχή, προκύπτει ότι $a^{-1} = a \Leftrightarrow a \in \{-1_R, 1_R\}$ και συνεπώς ότι υπάρχουν το πολύ δύο στοιχεία $a \in R$ με $a^{-1} = a$.

17. Το σύνολο, έστω S , που δίνεται είναι υποδακτύλιος του $M_2(\mathbb{Z})$ στις περιπτώσεις (β) και (γ). Για παράδειγμα, για το (β), για τυχαία στοιχεία

$$X = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix}, \quad Y = \begin{pmatrix} c & d \\ 0 & c \end{pmatrix}$$

του S έχουμε

$$X - Y = \begin{pmatrix} a - c & b - d \\ 0 & a - c \end{pmatrix} \in S, \quad XY = \begin{pmatrix} ac & ad + bc \\ 0 & ac \end{pmatrix} \in S.$$

Αφού, επιπλέον, είναι μη κενό, το S αποτελεί υποδακτύλιο του $M_2(\mathbb{Z})$. Εργαζόμαστε παρόμοια για το (γ). Στις περιπτώσεις (α) και (δ) το S δεν είναι υποδακτύλιος του $M_2(\mathbb{Z})$ διότι δεν είναι κλειστό ως προς το πολλαπλασιασμό και την πρόσθεση, αντίστοιχα. Για παράδειγμα, για το (α) έχουμε

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \in S$$

αλλά

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \notin S.$$

Για το (δ) έχουμε

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \in S$$

αλλά

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \notin S.$$

18. Στο (α) η πρόταση είναι αληθής (η επαλήθευση είναι εύκολη και παραλείπεται). Γενικότερα, αν R_0 είναι υποδακτύλιος του R και S_0 είναι υποδακτύλιος του S , τότε το σύνολο $R_0 \times S_0$ είναι υποδακτύλιος του $R \times S$. Στο (β) η πρόταση είναι ψευδής, αφού το σύνολο $\{(a, a) : a \in \mathbb{Z}\}$ είναι υποδακτύλιος του $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ο οποίος δεν είναι της μορφής $(m\mathbb{Z}) \times (n\mathbb{Z})$.

19. Θα δείξουμε ότι τέτοια πολυώνυμα υπάρχουν μόνο στην περίπτωση $F = \mathbb{Z}_5$. Πράγματι, για $F = \mathbb{Z}_5$ αρκεί να θέσουμε $f(x) = 1 + x$ και $g(x) = 1 + 2x$, αφού τότε

$$(f(x))^2 + (g(x))^2 = 2 + 6x + 5x^2 = 2 + x.$$

Έστω τώρα ότι $F \in \{\mathbb{R}, \mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_3\}$ και έστω μη μηδενικά πολυώνυμα $f(x), g(x) \in F[x]$ με βαθμούς n και m , αντίστοιχα. Γράφουμε $f(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n$ και $g(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_mx^m$, με $a_n, b_m \in F \setminus \{0\}$. Στην περίπτωση $F = \mathbb{Z}_2$ έχουμε

$$(f(x))^2 = (a_0 + a_1x^2 + \dots + a_nx^{2n})^2 = a_0^2 + a_1^2x^2 + \dots + a_n^2x^{2n},$$

$$(g(x))^2 = (b_0 + b_1x^2 + \dots + b_mx^{2m})^2 = b_0^2 + b_1^2x^2 + \dots + b_m^2x^{2m}.$$

Επομένως, το $(f(x))^2 + (g(x))^2$ γράφεται ως άθροισμα μονωνύμων στα οποία η δύναμη του x είναι άρτιος αριθμός. Προφανώς, ένα τέτοιο πολυώνυμο δεν μπορεί να έχει περιττό βαθμό. Υποθέτουμε, τέλος, ότι $F \in \{\mathbb{R}, \mathbb{Z}_3\}$. Αν $n \neq m$, τότε ο μεγαλύτερος όρος του $(f(x))^2 + (g(x))^2$ είναι ίσος με $a_n^2x^{2n}$ ή με $b_m^2x^{2m}$ και συνεπώς ο βαθμός του $(f(x))^2 + (g(x))^2$ είναι άρτιος αριθμός. Αν $n = m$, τότε

$$(f(x))^2 + (g(x))^2 = c_0 + c_1x^2 + \dots + c_{2n}x^{2n}$$

για κάποια $c_0, c_1, \dots, c_{2n} \in F$ με $c_{2n} = a_n^2 + b_n^2$. Αφού όμως $a_n, b_n \neq 0$, έχουμε $a_n^2 + b_n^2 > 0$ στην περίπτωση $F = \mathbb{R}$ και $a_n, b_n \in \{-1, 1\}$, οπότε $a_n^2 + b_n^2 = 2$, στην περίπτωση $F = \mathbb{Z}_3$. Άρα, και στις δύο περιπτώσεις ισχύει $c_{2n} \neq 0$ και συνεπώς ο βαθμός του $(f(x))^2 + (g(x))^2$ είναι ίσος με τον άρτιο αριθμό $2n$.

20. Για το (α) υποθέτουμε ότι υπάρχει πολυώνυμο $g(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_mx^m \in R[x]$ με $f(x)g(x) = 1$, όπου $b_m \neq 0_R$. Εξισώνοντας τους σταθερούς όρους και τους συντελεστές του x^{n+m} στην ισότητα $f(x)g(x) = 1$ παίρνουμε $a_0b_0 = 1_R$ και $a_nb_m = 0_R$ και συμπεραίνουμε ότι $a_0 \in U(R)$ και ότι το a_n είναι μηδενοδιαίρετης στο R . Για το (β) θέτουμε $R = \mathbb{Z}_6$ και $f(x) = 1 + 2x$. Μπορούμε να δείξουμε ότι το $f(x)$ δεν είναι αντιστρέψιμο στο $\mathbb{Z}_6[x]$ ως εξής. Έστω ότι $f(x)g(x) = 1$ για κάποιο $g(x) \in \mathbb{Z}_6[x]$. Θέτοντας $x = \bar{1} \in \mathbb{Z}_6$ παίρνουμε $f(\bar{1})g(\bar{1}) = \bar{1}$ στο $\mathbb{Z}_6$, όπου προκύπτει ότι το $f(\bar{1})$ είναι αντιστρέψιμο στοιχείο του $\mathbb{Z}_6$. Στην περίπτωση μας αυτό δεν ισχύει, αφού $f(\bar{1}) = \bar{3}$. Από την αντίφαση αυτή συμπεραίνουμε ότι το $f(x)$ δεν είναι αντιστρέψιμο στοιχείο του $\mathbb{Z}_6[x]$.
21. Το (α) προκύπτει από την ταυτότητα $a^k - b^k = (a - b)(a^{k-1} + a^{k-2}b + \dots + b^{k-1})$ για $a = p(x)$ και $b = q(x)$. Για το (β) παρατηρούμε ότι

$$f(p(x)) - f(q(x)) = \sum_{k=1}^n a_k ((p(x))^k - (q(x))^k).$$

Εφαρμόζοντας το (α) για $k \in \{1, 2, \dots, n\}$ συμπεραίνουμε ότι το $p(x) - q(x)$ διαιρεί το δεξιό μέλος της προηγούμενης ισότητας στο $R[x]$, οπότε το $p(x) - q(x)$ διαιρεί και το $f(p(x)) - f(q(x))$ στο $R[x]$.

22. Αληθής είναι μόνο η πρόταση στο (α). Πράγματι, έστω ότι το $g(x)$ διαιρεί το $f(x)$ στο $\mathbb{Z}[x]$, οπότε υπάρχει $q(x) \in \mathbb{Z}[x]$ με $f(x) = g(x)q(x)$. Τότε $f(m) = g(m)q(m)$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$. Επιπλέον, αφού $q(x) \in \mathbb{Z}[x]$, έχουμε $q(m) \in \mathbb{Z}$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$. Άρα, το $g(m)$ διαιρεί το $f(m)$ στο $\mathbb{Z}$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$ και συνεπώς ισχύει το (α). Για το (β) θέτουμε $f(x) = x(x-1)$ και $g(x) = 2$. Παρατηρούμε ότι το $g(x)$ δεν διαιρεί το $f(x)$ στο $\mathbb{Z}[x]$ (αφού οι συντελεστές του $f(x)$ είναι περιττοί αριθμοί) και ότι το 2 διαιρεί το $m(m-1)$ στο $\mathbb{Z}$ για κάθε $m \in \mathbb{Z}$. Συνεπώς η πρόταση στο (β) είναι ψευδής.

23. Εκτελώντας τις διαδοχικές διαιρέσεις στο $\mathbb{Q}[x]$ βρίσκουμε ότι

$$\begin{aligned} \mu\kappa\delta(f(x), g(x)) &= \mu\kappa\delta(x^3 + 1, -2x^2 - x + 1) = \mu\kappa\delta(2x^3 + 2, -2x^2 - x + 1) \\ &= \mu\kappa\delta(-2x^2 - x + 1, 3/2(x + 1)) \\ &= \mu\kappa\delta(x + 1, 0) = x + 1. \end{aligned}$$

Ομοίως υπολογίζουμε ότι

$$\begin{aligned} \mu\kappa\delta(f(x), g(x)) &= \mu\kappa\delta(x^3 + 1, -2x^2 - x + 1) = \mu\kappa\delta(x^3 + 1, x^2 + 2x + 1) \\ &= (x + 1)^2 \end{aligned}$$

στο $\mathbb{Z}_3[x]$.

24. Με δοκιμές βρίσκουμε ότι οι ρίζες του $f(x)$ στο $\mathbb{Z}_5$ είναι οι $\bar{3}$ και $\bar{4}$. Επομένως, το $f(x)$ διαιρείται με το $(x-3)(x-4)$ στο $\mathbb{Z}_5[x]$. Εκτελώντας τη διαίρεση, βρίσκουμε ότι $f(x) = (x-3)(x-4)(x^3+x+1) = (x+1)(x+2)(x^3+x+1)$ στο $\mathbb{Z}_5[x]$. Αφού το x^3+x+1 είναι πολυώνυμο τρίτου βαθμού χωρίς ρίζες στο $\mathbb{Z}_5$, άρα ανάγωγο στο $\mathbb{Z}_5[x]$, η $f(x) = (x+1)(x+2)(x^3+x+1)$ είναι η ζητούμενη παραγοντοποίηση του $f(x)$.

25. Θα δείξουμε ότι τα πολυώνυμα με τη ζητούμενη ιδιότητα είναι εκείνα της μορφής $p(x) = cx$, με $c \in \mathbb{Z}$. Θέτοντας $x = 0$ στην ισότητα $(x+1)p(x) = xp(x+1)$ παίρνουμε $p(0) = 0$ και συμπεραίνουμε ότι $p(x) = xq(x)$ για κάποιο $q(x) \in \mathbb{Z}[x]$. Για το πολυώνυμο $q(x)$ προκύπτει ότι $(x+1)xq(x) = x(x+1)q(x+1)$, δηλαδή ότι $q(x+1) = q(x)$. Θέτοντας $c = q(0)$, βρίσκουμε ότι $q(n) = c$ για κάθε $n \in \mathbb{Z}$. Άρα, το πολυώνυμο $q(x) - c$ του $\mathbb{Z}[x]$ έχει άπειρες ρίζες στο $\mathbb{Z}$ και συνεπώς ταυτίζεται με το μηδενικό πολυώνυμο. Συμπεραίνουμε ότι ισχύει $q(x) = c$, και συνεπώς $p(x) = cx$, στο $\mathbb{Z}[x]$. Αντιστρόφως, κάθε τέτοιο πολυώνυμο $p(x)$ επαληθεύει την ισότητα $(x+1)p(x) = xp(x+1)$.

26. Θέτοντας $f(x) = g(x) = x^2 + 1$, βρίσκουμε ότι η πρόταση στο (α) είναι ψευδής. Για το (β) θέτουμε $d(x) = \mu\kappa\delta(f(x), g(x))$, οπότε το $d(x) \in \mathbb{C}[x]$ είναι μονικό πολυώνυμο. Υποθέτουμε πρώτα ότι $d(x) \neq 1$. Τότε το $d(x)$ έχει θετικό βαθμό και συνεπώς μία τουλάχιστον ρίζα στο $\mathbb{C}$. Αφού το $d(x)$ διαιρεί τα $f(x)$ και $g(x)$, η ρίζα αυτή είναι κοινή ρίζα των $f(x)$ και $g(x)$. Αντιστρόφως, έστω ότι $\alpha \in \mathbb{C}$ είναι κοινή ρίζα των $f(x)$ και $g(x)$. Τότε το $x - \alpha$ διαιρεί τα $f(x)$ και $g(x)$, άρα και το μέγιστο κοινό τους διαιρέτη $d(x)$, στο $\mathbb{C}[x]$. Συνεπώς $d(x) \neq 1$.

27. (αβ) Έστω $f(x) = x^p - x + 1$. Παρατηρούμε ότι το $f(x)$ δεν έχει ρίζες στο $\mathbb{Z}_p$ αφού $f(a) = a^p - a + 1 = 1$ για κάθε $a \in \mathbb{Z}_p$. Ας υποθέσουμε ότι r/s είναι ρίζα του $f(x)$, όπου r και s είναι σχετικώς πρώτοι ακέραιοι με $s \neq 0$. Τότε, όπως είναι γνωστό, το r διαιρεί το σταθερό όρο και το s διαιρεί το συντελεστή του μεγιστοβαθμίου όρου του $f(x)$. Αφού οι συντελεστές αυτοί είναι ίσοι με 1, προκύπτει ότι $r, s \in \{-1, 1\}$. Αφού όμως τα -1 και 1 δεν είναι ρίζες του $f(x)$, συμπεραίνουμε ότι το $f(x)$ δεν έχει ρίζες ούτε στο $\mathbb{Q}$.

(γ) Τέτοιο πολυώνυμο υπάρχει μόνο για $p = 2$ (για παράδειγμα, το $x^2 + 1$). Διαφορετικά, ο p είναι περιττός αριθμός και κάθε πολυώνυμο $f(x) \in \mathbb{R}[x]$ βαθμού p έχει ρίζα στο $\mathbb{R}$ για τον εξής λόγο. Γνωρίζουμε ότι το $f(x)$ μπορεί να γραφεί ως γινόμενο πολυωνύμων του $\mathbb{R}[x]$ πρώτου ή δευτέρου βαθμού. Αφού οι βαθμοί των πολυωνύμων αυτών αθροίζουν στον περιττό αριθμό p , ένα τουλάχιστον από τα πολυώνυμα αυτά είναι πρώτου βαθμού και συνεπώς έχει ρίζα στο $\mathbb{R}$, η οποία είναι και ρίζα του $f(x)$.

28. Συμβολίζουμε με R το δακτύλιο στο (α) και με S το δακτύλιο στο (β). Ο δακτύλιος R είναι ισόμορφος με το γινόμενο $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$, αφού η απεικόνιση $\varphi : R \rightarrow \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ με

$$\varphi \left(\begin{array}{cc} a & 0 \\ 0 & b \end{array} \right) = (a, b)$$

για $a, b \in \mathbb{Z}$ είναι ισομορφισμός δακτυλίων (εξηγήστε γιατί). Θα δείξουμε ότι ο δακτύλιος S δεν είναι ισόμορφος με τον $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$. Θεωρούμε τυχαίο ομομορφισμό δακτυλίων $\varphi : S \rightarrow \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$. Παρατηρούμε ότι για το μη μηδενικό στοιχείο

$$x = \left(\begin{array}{cc} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{array} \right) \in S$$

ισχύει $x^2 = 0_S$. Άρα, για το στοιχείο $\varphi(x) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ έχουμε $(\varphi(x))^2 = \varphi(x) \cdot \varphi(x) = \varphi(x \cdot x) = \varphi(x^2) = \varphi(0_S) = \mathbf{0}$ (όπου $\mathbf{0} = (0, 0) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$). Όμως στο δακτύλιο $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ισχύει $y^2 = \mathbf{0} \Rightarrow y = \mathbf{0}$ και συνεπώς $\varphi(x) = \mathbf{0} = \varphi(0_S)$. Έπεται ότι η απεικόνιση φ δεν είναι 1-1 και συνεπώς ότι δεν υπάρχει ισομορφισμός (ούτε μονομορφισμός) $\varphi : S \rightarrow \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$.

29. Για το κύριο ιδεώδες του $2\mathbb{Z}$ που παράγεται από το στοιχείο $a \in 2\mathbb{Z}$ έχουμε $\langle a \rangle = \{aq : q \in 2\mathbb{Z}\} = \{2ap : p \in \mathbb{Z}\} = (2a)\mathbb{Z}$. Θέτοντας $a = 2m$, με $m \in \mathbb{Z}$,

βρίσκουμε ότι $\langle a \rangle = (4m)\mathbb{Z}$ και συμπεραίνουμε ότι τα κύρια ιδεώδη του $2\mathbb{Z}$ είναι τα σύνολα της μορφής $(4m)\mathbb{Z}$ για $m \in \mathbb{Z}$. Συμπεραίνουμε επίσης ότι το ιδεώδες $2\mathbb{Z}$ του $2\mathbb{Z}$ δεν είναι κύριο. Το ίδιο ισχύει για τα ιδεώδη $6\mathbb{Z}, 10\mathbb{Z}, 14\mathbb{Z}, \dots$.

30. (α) Για στοιχεία $x = a + b\sqrt{2}$ και $y = c + d\sqrt{2}$ του $\mathbb{Z}[\sqrt{2}]$ έχουμε

$$\begin{aligned}x + y &= (a + c) + (b + d)\sqrt{2} \\xy &= (ac + 2bd) + (ad + bc)\sqrt{2}\end{aligned}$$

και συνεπώς

$$\begin{aligned}\varphi(x + y) &= \overline{a + c} + 3\overline{(b + d)} = (\bar{a} + 3\bar{b}) + (\bar{c} + 3\bar{d}) = \varphi(x) + \varphi(y) \\ \varphi(xy) &= \overline{ac + 2bd} + 3\overline{(ad + bc)} = \bar{a}\bar{c} + 3\bar{a}\bar{d} + 3\bar{b}\bar{c} + 2\bar{b}\bar{d} \\ &= \bar{a}\bar{c} + 3\bar{a}\bar{d} + 3\bar{b}\bar{c} + 9\bar{b}\bar{d} = (\bar{a} + 3\bar{b}) \cdot (\bar{c} + 3\bar{d}) \\ &= \varphi(x)\varphi(y).\end{aligned}$$

Άρα η $\varphi : \mathbb{Z}[\sqrt{2}] \rightarrow \mathbb{Z}_7$ είναι ομομορφισμός δακτυλίων.

(βγ) Έχουμε $im(\varphi) = \mathbb{Z}_7$, αφού $\bar{a} = \varphi(a) \in im(\varphi)$ για κάθε $\bar{a} \in \mathbb{Z}_7$. Θα δείξουμε ότι ο πυρήνας του φ είναι ίσος με το κύριο ιδεώδες του $\mathbb{Z}[\sqrt{2}]$ που παράγεται από το $3 - \sqrt{2}$. Πράγματι, έχουμε $\varphi(3 - \sqrt{2}) = \bar{3} + 3(-\bar{1}) = \bar{0}$. Άρα $3 - \sqrt{2} \in \ker(\varphi)$ και επομένως $\langle 3 - \sqrt{2} \rangle \subseteq \ker(\varphi)$. Αντιστρόφως, έστω $x = a + b\sqrt{2} \in \ker(\varphi)$, όπου $a, b \in \mathbb{Z}$. Τότε $\varphi(x) = \bar{a} + 3\bar{b} = \bar{0}$ στο $\mathbb{Z}_7$ και συνεπώς $a = -3b + 7c$ για κάποιο $c \in \mathbb{Z}$. Συμπεραίνουμε ότι $x = -b(3 - \sqrt{2}) + 7c \in \langle 3 - \sqrt{2} \rangle$, αφού $3 - \sqrt{2} \in \langle 3 - \sqrt{2} \rangle$ και $7 = (3 - \sqrt{2})(3 + \sqrt{2}) \in \langle 3 - \sqrt{2} \rangle$. Δείξαμε λοιπόν ότι $\ker(\varphi) \subseteq \langle 3 - \sqrt{2} \rangle$ και συμπεραίνουμε ότι $\ker(\varphi) = \langle 3 - \sqrt{2} \rangle$.

31. Έστω μη μηδενικός ομομορφισμός δακτυλίων $\varphi : F \rightarrow S$. Παρατηρούμε ότι ο πυρήνας $\ker(\varphi)$ είναι ιδεώδες του F διάφορο του F . Αφού όμως κάθε σώμα F έχει μόνο τα τετριμμένα ιδεώδη $\{0_F\}$ και F , θα πρέπει $\ker(\varphi) = \{0_F\}$. Κατά συνεπεία, ο $\varphi : F \rightarrow S$ είναι μονομορφισμός.

32. Για το (α), αφήνεται στον αναγνώστη να επαληθεύσει ότι το $\mathcal{I}(\alpha)$ είναι (με κενό και) κλειστό ως προς την πρόσθεση και ως προς τον πολλαπλασιασμό με στοιχεία του $\mathbb{Q}[x]$. Για το (β) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το Διωνυμικό Θεώρημα, ή επαγωγή στο m . Για παράδειγμα, με το δεύτερο τρόπο, παρατηρούμε πρώτα ότι το ζητούμενο ισχύει για $m = 0$, θέτοντας $a_0 = 1$ και $b_0 = 0$. Υποθέτοντας ότι ισχύει για το m , βρίσκουμε ότι

$$\begin{aligned}(1 + \sqrt{2})^{m+1} &= (1 + \sqrt{2})^m (1 + \sqrt{2}) = (a_m + b_m\sqrt{2})(1 + \sqrt{2}) \\ &= (a_m + 2b_m) + (a_m + b_m)\sqrt{2} \\ (1 + \sqrt{2})^{m+1} &= (1 - \sqrt{2})^m (1 - \sqrt{2}) \\ &= (a_m - b_m\sqrt{2})(1 - \sqrt{2}) = (a_m + 2b_m) - (a_m + b_m)\sqrt{2}\end{aligned}$$

και επομένως, θέτοντας $a_{m+1} = a_m + 2b_m$ και $b_{m+1} = a_m + b_m$, το ζητούμενο ισχύει και για το $m + 1$. Για το (γ) θεωρούμε πολυώνυμο $f(x) = c_0 + c_1x + \dots + c_nx^n \in \mathbb{Q}[x]$. Χρησιμοποιώντας το (α), βρίσκουμε ότι

$$f(1 + \sqrt{2}) = \sum_{k=0}^n c_k(1 + \sqrt{2})^k = \sum_{k=0}^n c_k(a_k + b_k\sqrt{2}) = a + b\sqrt{2},$$

$$f(1 - \sqrt{2}) = \sum_{k=0}^n c_k(1 - \sqrt{2})^k = \sum_{k=0}^n c_k(a_k - b_k\sqrt{2}) = a - b\sqrt{2},$$

όπου $a = \sum_{k=0}^n c_k a_k \in \mathbb{Q}$ και $b = \sum_{k=0}^n c_k b_k \in \mathbb{Q}$. Από αυτό συμπεραίνουμε ότι $f(1 + \sqrt{2}) = 0 \Leftrightarrow f(1 - \sqrt{2}) = 0 \Leftrightarrow a = b = 0$ και συνεπώς ότι $\mathcal{I}(1 + \sqrt{2}) = \mathcal{I}(1 - \sqrt{2})$. Συμπεραίνουμε επίσης, για το (δ), ότι $f(x) \in \mathcal{I}(1 + \sqrt{2})$ αν και μόνο αν το $f(x)$ διαιρείται με το $(x - 1 - \sqrt{2})(x - 1 + \sqrt{2}) = x^2 - 2x - 1$ στο $\mathbb{Q}[x]$ και συνεπώς ότι $\mathcal{I}(1 + \sqrt{2}) = \langle g(x) \rangle$, όπου $g(x) = x^2 - 2x - 1 \in \mathbb{Q}[x]$.

33. Για το (α), γνωρίζουμε ότι τα στοιχεία του R είναι τα πολυώνυμα βαθμού το πολύ δύο στο α με συντελεστές από το $\mathbb{Z}_2$, οπότε $R = \{0, 1, \alpha, 1 + \alpha, \alpha^2, 1 + \alpha^2, \alpha + \alpha^2, 1 + \alpha + \alpha^2\}$. Για το (β) παρατηρούμε ότι στο R έχουμε $-1 = 1$ και $\alpha^3 + 1 = 0$ και συμπεραίνουμε ότι $\alpha^3 = -1 = 1$ και ότι $(1 + \alpha)(1 + \alpha + \alpha^2) = 1 + 2\alpha + 2\alpha^2 + \alpha^3 = 1 + \alpha^3 = 0$. Για το (γ) παρατηρούμε ότι τα στοιχεία $1, \alpha$ και α^2 του R είναι αντιστρέψιμα, αφού $1 \cdot 1 = \alpha \cdot \alpha^2 = 1$. Από την ισότητα $(1 + \alpha)(1 + \alpha + \alpha^2) = 0$ προκύπτει ότι τα στοιχεία $1 + \alpha$ και $1 + \alpha + \alpha^2$ δεν είναι αντιστρέψιμα. Αφού $\alpha + \alpha^2 = \alpha(1 + \alpha)$ και $\alpha(1 + \alpha^2) = 1 + \alpha$, έπεται ότι ούτε τα $\alpha + \alpha^2$ και $1 + \alpha^2$ είναι αντιστρέψιμα. Άρα $U(R) = \{1, \alpha, \alpha^2\}$.
34. Παρατηρούμε ότι το πολυώνυμο $x^2 + 1$ δεν είναι ανάγωγο επί του $\mathbb{Z}_5$, αφού έχει ρίζα το $\bar{2}$ (και το $-\bar{2}$), ενώ το $x^2 + 2$ είναι ανάγωγο επί των $\mathbb{Z}_5$ και $\mathbb{Z}_7$. Άρα, ο δακτύλιος $\mathbb{Z}_5[x] / \langle x^2 + 1 \rangle$ δεν είναι σώμα και συνεπώς δεν είναι ισόμορφος με τους $\mathbb{Z}_5[x] / \langle x^2 + 2 \rangle$ ή $\mathbb{Z}_7[x] / \langle x^2 + 2 \rangle$, καθένας από τους οποίους είναι σώμα. Επίσης, οι δύο τελευταίοι δακτύλιοι δεν είναι μεταξύ τους ισόμορφοι, αφού ο πρώτος έχει 25 στοιχεία και ο δεύτερος έχει 49.
35. Θεωρούμε την απεικόνιση $\varphi : R \rightarrow \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$ που ορίζεται θέτοντας

$$\varphi \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & c \end{pmatrix} = (\bar{a}, \bar{c}) \in \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$$

για $a, b, c \in \mathbb{Z}$. Αφήνουμε στον αναγνώστη να επαληθεύσει ότι για $x, y \in R$ έχουμε $\varphi(x + y) = \varphi(x) + \varphi(y)$ και $\varphi(xy) = \varphi(x)\varphi(y)$, δηλαδή ότι η φ είναι ομομορφισμός δακτυλίων. Από τον ορισμό του πυρήνα και της εικόνας βρίσκουμε ότι $\ker(\varphi) = \{x \in R : \varphi(x) = 0\} = \mathcal{I}$ και ότι $\text{im}(\varphi) = \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$. Συμπεραίνουμε ότι το $\mathcal{I}$ είναι ιδεώδες του R και (από το Θεώρημα του Ισομορφισμού) ότι η φ επάγει ισομορφισμό δακτυλίων $\bar{\varphi} : R/\mathcal{I} \rightarrow \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$.

36. Στην περίπτωση του (β), το πολυώνυμο $x^2 - 1 = (x - 1)(x + 1)$ έχει δύο διακεκριμένες ρίζες στο $\mathbb{Z}_3$. Έτσι, ο ομομορφισμός δακτυλίων $\varphi : \mathbb{Z}_3[x] \rightarrow \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3$ με $\varphi(f(x)) = (f(1), f(-1))$ για $f(x) \in \mathbb{Z}_3[x]$ είναι επιμορφισμός δακτυλίων με πυρήνα $\langle x^2 - 1 \rangle \subseteq \mathbb{Z}_3[x]$ (εξηγήστε γιατί). Από το θεώρημα του ισομορφισμού έπεται ότι ο δακτύλιος $\mathbb{Z}_3[x] / \langle x^2 - 1 \rangle$ είναι ισόμορφος με τον $\mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3$. Το ίδιο επιχείρημα δεν ισχύει στην περίπτωση του (α), αφού το πολυώνυμο $x^2 - 1 = (x - 1)^2$ έχει μία διπλή ρίζα στο $\mathbb{Z}_2$. Μάλιστα $\mathbb{Z}_2[x] / \langle x^2 - 1 \rangle = \{0, 1, \alpha, 1 + \alpha\}$ με $\alpha^2 = 1$, όπου $\alpha = x + \langle x^2 - 1 \rangle$, και συνεπώς ο $\mathbb{Z}_2[x] / \langle x^2 - 1 \rangle$ έχει τα δύο αντιστρέψιμα στοιχεία 1 και α , ενώ ο $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ έχει μόνο ένα αντιστρέψιμο στοιχείο. Κατά συνέπεια, οι δύο δακτύλιοι δεν είναι ισόμορφοι.
37. Έστω ότι $\mathbb{Z}_p[x] / \langle f(x) \rangle \cong \mathbb{Z}_p[x] / \langle g(x) \rangle$ και ότι $\deg(f(x)) = m$ και $\deg(g(x)) = n$. Αφού το πλήθος των στοιχείων των δακτυλίων $\mathbb{Z}_p[x] / \langle f(x) \rangle$ και $\mathbb{Z}_p[x] / \langle g(x) \rangle$ είναι ίσο με p^m και p^n , αντίστοιχα, θα πρέπει να ισχύει $p^m = p^n$, δηλαδή $m = n$. Άρα η πρόταση στο (β) είναι αληθής. Επίσης, αφού γνωρίζουμε ότι για όλα τα $a, b \in \mathbb{Z}_p$ έχουμε $\mathbb{Z}_p[x] / \langle x - a \rangle \cong \mathbb{Z}_p$ και $\mathbb{Z}_p[x] / \langle x - b \rangle \cong \mathbb{Z}_p$, άρα $\mathbb{Z}_p[x] / \langle x - a \rangle \cong \mathbb{Z}_p[x] / \langle x - b \rangle$, η πρόταση στο (α) είναι ψευδής.
38. Για το (α) υπολογίζουμε ότι

$$\sigma\tau = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 5 & 3 & 6 & 7 & 4 & 2 & 8 & 1 \end{pmatrix}, \quad \tau\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 8 & 5 & 7 & 2 & 4 & 3 & 1 & 6 \end{pmatrix}$$

και ότι

$$\sigma^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 3 & 4 & 2 & 1 & 7 & 5 & 8 & 6 \end{pmatrix}, \quad \tau^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 5 & 2 & 8 & 6 & 3 & 7 & 1 & 4 \end{pmatrix}.$$

- Για το (β) παρατηρούμε ότι $\sigma\tau = (1 \ 5 \ 4 \ 7 \ 8)(2 \ 3 \ 6)$ και συμπεραίνουμε ότι $(\sigma\tau)^{1000} = (1 \ 5 \ 4 \ 7 \ 8)^{1000} (2 \ 3 \ 6)^{1000} = (2 \ 3 \ 6)$.
39. Για τα (α) και (β) υπολογίζουμε ότι $\sigma(1) = 5, \sigma(2) = 4, \sigma(3) = 3, \sigma(4) = 2$ και $\sigma(5) = 1$ και συμπεραίνουμε ότι $\sigma = (1 \ 5)(2 \ 4)$ και ότι $\sigma^2 = (1 \ 5)^2 (2 \ 4)^2 = e$. Για το (γ), αφού $\sigma = (1 \ 5)(2 \ 4)$, μια τέτοια μετάθεση $\tau \in \mathcal{S}_5$ είναι η $(1 \ 2 \ 3)$ και μία άλλη η $(1 \ 2)(3 \ 4)$.
40. Προφανώς ο $n = 1$ έχει τη δοσμένη ιδιότητα. Το ίδιο ισχύει για τον $n = 3$ αφού οι μεταθέσεις $\sigma \in \mathcal{S}_3$ για τις οποίες η σ^2 έχει σταθερό σημείο είναι η ταυτοτική και οι τρεις αντιμεταθέσεις $(1 \ 2), (1 \ 3), (2 \ 3)$, καθεμιά από τις οποίες έχει σταθερό σημείο. Αντιθέτως, η αντιμετάθεση $\sigma = (1 \ 2) \in \mathcal{S}_2$ δεν έχει σταθερό σημείο, ενώ η σ^2 έχει, και για $n \geq 4$ η μετάθεση $\sigma = (1 \ 2)(3 \ 4 \ \dots \ n) \in \mathcal{S}_2$ δεν έχει σταθερό σημείο, ενώ η σ^2 έχει. Άρα οι ζητούμενοι θετικοί ακέραιοι είναι οι 1 και 3.
41. Για το (α) παρατηρούμε ότι αν η $\sigma\tau$ έχει σταθερό σημείο το $i \in \{1, 2, \dots, n\}$, τότε $(\sigma(\tau(i))) = i$ και συνεπώς $\tau(\sigma(\tau(i))) = \tau(i)$, οπότε η $\tau\sigma$ έχει σταθερό σημείο

το $\tau(i) \in \{1, 2, \dots, n\}$. Για το (α) υποθέτουμε ότι η $\sigma\tau = (a_1 a_2 \cdots a_n)$ είναι κυκλική μετάθεση. Τότε $(\sigma\tau)(a_i) = a_{i+1}$ για κάθε i και συνεπώς $(\tau\sigma)(\sigma^{-1}(a_i)) = \tau(a_i) = \sigma^{-1}(\sigma\tau(a_i)) = \sigma^{-1}(a_{i+1})$ για κάθε i , οπότε η $\tau\sigma$ είναι ίση με την κυκλική μετάθεση $(\sigma^{-1}(a_1) \sigma^{-1}(a_2) \cdots \sigma^{-1}(a_n))$.

42. (α) Αν c είναι το ταυτοτικό στοιχείο της G , τότε $e^2 = e = c \cdot e$ και συνεπώς (διαγράφοντας τον παράγοντα e από τα δεξιά) $c = e$.

(β) Υποθέτουμε ότι $ab = ba$ και δείχνουμε με επαγωγή ότι $(ab)^n = a^n b^n = b^n a^n$ για κάθε θετικό ακέραιο n ως εξής. Το ζητούμενο είναι τετριμμένο για $n = 1$ και υποθέτοντας ότι $(ab)^n = a^n b^n = b^n a^n$, βρίσκουμε ότι

$$\begin{aligned} (ab)^{n+1} &= a \cdot (ba)^n \cdot b = a \cdot (ab)^n \cdot b = a \cdot (a^n b^n) \cdot b = (a \cdot a^n)(b^n \cdot b) \\ &= a^{n+1} b^{n+1} \end{aligned}$$

και ομοίως ότι $(ab)^{n+1} = (ba)^{n+1} = b^{n+1} a^{n+1}$. Στην περίπτωση μας ειδικότερα, έχουμε $(ab)^6 = a^6 b^6 = (a^2)^3 \cdot (b^3)^2 = e^3 \cdot e^2 = e$.

(γ) Θέτοντας $G = \mathcal{S}_4$, $a = (1\ 2)$ και $b = (2\ 3\ 4)$, οπότε $a^2 = b^3 = e$, $ab = (1\ 2\ 3\ 4)$ και $(ab)^6 = (ab)^2 = (1\ 3)(2\ 4)$, βρίσκουμε ότι το (α) δεν ισχύει χωρίς την υπόθεση $ab = ba$.

43. Με τη γνωστή διαδικασία βρίσκουμε ότι

$$\sigma = (1)(2\ 4\ 10\ 14\ 12\ 6)(7\ 5\ 13\ 9\ 11\ 3)(8)(15).$$

Συμπεραίνουμε ότι η τάξη της σ είναι ίση με 6 και ότι η τάξη της $\sigma^{64} = \sigma^4$ είναι ίση με 3. Μία μετάθεση με $\tau \in \mathcal{S}_{15}$ με $\tau^2 = \sigma$ είναι η

$$\tau = (2\ 7\ 4\ 5\ 10\ 13\ 14\ 9\ 12\ 11\ 6\ 3).$$

Μία άλλη είναι η $\tau = (1\ 8)(2\ 9\ 4\ 11\ 10\ 3\ 14\ 7\ 12\ 5\ 6\ 13)$.

44. Τα μόνα στοιχεία τάξης 3 της ομάδας $\mathcal{S}_5$ είναι οι κύκλοι μήκους 3 (εξηγήστε γιατί). Υπάρχουν $\binom{5}{3} = 10$ τρόποι να επιλέξει κανείς το σύνολο $\{a, b, c\}$ των τριών στοιχείων ενός τέτοιου κύκλου και δύο τρόποι να επιλέξει κανείς τη φορά του, δηλαδή την $(a\ b\ c)$ ή την $(a\ c\ b)$. Επομένως, υπάρχουν συνολικά 20 στοιχεία τάξης 3 στην $\mathcal{S}_5$.

45. Για το (α) θυμόμαστε ότι η τάξη οποιουδήποτε στοιχείου της G διαιρεί την τάξη της G . Άρα, στην περίπτωση μας τα στοιχεία της G έχουν τάξεις 1, 2 ή 4. Αν υπάρχει στοιχείο $a \in G$ τάξης 4, τότε $G = \{e, a, a^2, a^3\}$ με $a^4 = e$. Διαφορετικά έχουμε $G = \{e, a, b, c\}$ με $a^2 = b^2 = c^2 = e$. Αποκλείοντας τις περιπτώσεις $ab = e$ (αφού από αυτήν προκύπτει ότι $b = a^{-1} = a$), $ab = a$ και $ab = b$ (αφού από αυτές προκύπτει ότι $b = e$ και $a = e$, αντίστοιχα) για το ab , συμπεραίνουμε ότι $ab = c$. Ομοίως βρίσκουμε ότι $ba = c$ και συμπεραίνουμε ότι $G = \{e, a, b, ab\}$ με $a^2 = b^2 = e$ και $ab = ba$. Το (β) είναι άμεση συνέπεια του (α).

46. Το σύνολο, έστω S , που δίνεται στο (γ) δεν είναι υποομάδα της G διότι για κάθε πίνακα $A \in G$ με ορίζουσα μεγαλύτερη του 1 έχουμε $A \in S$ αλλά $\det(A^{-1}) = 1/\det(A) < 1$ και συνεπώς ο A^{-1} δεν ανήκει στο S . Οι ισότητες

$$\begin{pmatrix} 1+a & -a \\ a & 1-a \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1+b & -b \\ b & 1-b \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+a+b & -a-b \\ a+b & 1-a-b \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1+a & -a \\ a & 1-a \end{pmatrix}^{-1} = \begin{pmatrix} 1-a & a \\ -a & 1+a \end{pmatrix}$$

δείχνουν ότι το σύνολο που δίνεται στο (β) είναι υποομάδα της G . Αφού το σύνολο αυτό είναι υπεραριθμησιμο, η υποομάδα αυτή δεν είναι κυκλική. Για το (γ) παρατηρούμε ότι

$$\begin{pmatrix} 1 & 2n \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^n$$

για $n \in \mathbb{Z}$ και συμπεραίνουμε ότι το δοσμένο σύνολο είναι η κυκλική υποομάδα της G που παράγεται από τον πίνακα $\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

47. Οι στροφές ως προς το κέντρο του τετραγώνου κατά γωνίες $0, \pi/2, \pi$ και $3\pi/2$ αποτελούν τα στοιχεία μιας κυκλικής υποομάδας της G τάξης 4. Επίσης, σύμφωνα με το Θεώρημα του Lagrange, κάθε γνήσια υποομάδα της G έχει τάξη ίση με 2 ή 4. Από την Άσκηση 45 προκύπτει ότι κάθε τέτοια υποομάδα είναι αβελιανή. Συνεπώς οι προτάσεις στα (α) και (β) είναι αληθείς. Για το (γ), θεωρούμε τις ορθογώνιες ανακλάσεις a και b στους δύο άξονες συμμετρίας του τετραγώνου που είναι παράλληλοι στις ακμές του και παρατηρούμε ότι $a^2 = b^2 = e$ και ότι $ab = ba$. Συμπεραίνουμε ότι η $\{e, a, b, ab\}$ είναι μια μη κυκλική υποομάδα τάξης 4 της G και επομένως ότι η πρόταση στο (γ) είναι ψευδής.
48. Για το πλήθος των αριστερών κλάσεων $[G : H]$ της H στη G έχουμε $[G : H] = |G|/|H| = 2n/n = 2$. Για το (β) θεωρούμε στοιχεία $a, b \in G \setminus H$, οπότε $a^{-1} \in G \setminus H$. Αφού υπάρχουν ακριβώς δύο αριστερές κλάσεις της H στη G , αυτές είναι οι H και $aH = a^{-1}H$. Αφού $b \in G \setminus H$, θα πρέπει να έχουμε $b \in a^{-1}H$ και συνεπώς $ab \in H$.
49. Για το (α) παρατηρούμε ότι $\sigma\tau = \tau\sigma$, οπότε $\sigma\tau\sigma^{-1} = (\sigma\sigma)(\tau\tau^{-1}) = \sigma^2 = e$. Για το (β) παρατηρούμε ότι $\sigma = \alpha^3$ και $\tau = \alpha^2$, όπου $\alpha = (1\ 2\ 3\ 4\ 5\ 6)$ είναι κυκλική μετάθεση της S_6 και συμπεραίνουμε ότι οι σ και τ είναι στοιχεία της κυκλικής υποομάδας τάξης 6 της S_6 που παράγεται από την α . Το ερώτημα (γ) έχει αρνητική απάντηση, αφού η τ έχει τάξη 3 και συνεπώς δεν περιέχεται σε υποομάδα τάξης 8 της S_6 .
50. Σύμφωνα με το Θεώρημα του Lagrange, η τάξη κάθε γνήσιας υποομάδας της G είναι γνήσιος διαιρέτης της τάξης της G και συνεπώς ισούται με 5. Άρα, κάθε

γνήσια υποομάδα της G είναι κυκλική τάξης 5. Ειδικότερα (αφού η G δεν έχει στοιχεία τάξης 25), κάθε στοιχείο της G εκτός του ταυτοτικού $e \in G$ έχει τάξη ίση με 5 και συνεπώς ανήκει σε κάποια γνήσια υποομάδα της G (συγκεκριμένα, στην κυκλική υποομάδα που παράγει το στοιχείο αυτό) και για διακεκριμένες γνήσιες υποομάδες H, K της G έχουμε $H \cap K = \{e\}$. Από τα προηγούμενα συμπεραίνουμε ότι καθένα από τα 24 στοιχεία της G εκτός του e ανήκει σε μία μοναδική γνήσια υποομάδα της G , καθεμιά από τις οποίες έχει ακριβώς 4 στοιχεία εκτός του e , και επομένως ότι η G έχει ακριβώς $24/4 = 6$ γνήσιες υποομάδες.

51. Για τα (α) και (β), παρατηρούμε πρώτα ότι η τομή $H \cap K$ είναι υποομάδα των H και K της οποίας η τάξη, σύμφωνα με το Θεώρημα του Lagrange, διαιρεί εκείνες των H και K . Από αυτό και την υπόθεση ότι οι ακέραιοι $|H|$ και $|K|$ είναι πρώτοι μεταξύ τους, συμπεραίνουμε ότι $H \cap K = \{e\}$. Ως αποτέλεσμα, για $a, b \in H$ έχουμε $aK = bK \Rightarrow b^{-1}a \in K \Rightarrow b^{-1}a \in H \cap K \Rightarrow b^{-1}a = e \Rightarrow a = b$. Κατά συνέπεια, οι αριστερές κλάσεις aK για $a \in H$ είναι διακεκριμένες, άρα ξένες μεταξύ τους. Αφού η καθεμιά έχει ακριβώς $|K|$ στοιχεία, από τα προηγούμενα συνάγουμε ότι $|G| \geq |H| \cdot |K|$ και ότι $[G : H \cap K] = |G| \leq |G|^2 / |H| \cdot |K| = [G : H] \cdot [G : K]$. Για το (γ), συνάγουμε επίσης ότι $|G| = |H| \cdot |K|$ αν και μόνο αν η G ισούται με την ξένη ένωση των aK για $a \in H$, δηλαδή αν και μόνο αν $G = \{ab : a \in H, b \in K\}$.
52. Για το (α) παρατηρούμε ότι $\varphi(AB) = \det(AB) \cdot (AB) = \det(A) \det(B) \cdot AB = \varphi(A)\varphi(B)$ για $A, B \in G$ και συμπεραίνουμε το ζητούμενο. Για το (β) υπενθυμίζουμε ότι $\det(\lambda A) = \lambda^n \det(A)$ για κάθε $n \times n$ πίνακα A και $\lambda \in \mathbb{R}$. Θα δείξουμε ότι ο ομομορφισμός φ είναι αυτομορφισμός της G αν και μόνο αν ο n είναι άρτιος. Αν ο n είναι περιττός, τότε $\det(\varphi(A)) = \det(\det(A)A) = \det(A)^{n+1} > 0$ για κάθε $A \in G$ και συνεπώς η απεικόνιση $\varphi : G \rightarrow G$ δεν είναι επί. Έστω ότι ο n είναι άρτιος. Αρκεί να δείξουμε ότι για κάθε $B \in G$ υπάρχει μοναδικό $A \in G$ τέτοιο ώστε $\varphi(A) = \det(A) \cdot A = B$. Προφανώς θα πρέπει να έχουμε $A = \lambda B$ για κάποιο $\lambda \in \mathbb{R}$, οπότε

$$\varphi(A) = \det(A) \cdot A = \det(\lambda B) \cdot \lambda B = \lambda^{n+1} \det(B) \cdot B.$$

Αφού ο $n + 1$ είναι περιττός, η εξίσωση $\lambda^{n+1} = 1/\det(B)$ έχει μοναδική λύση $\lambda \in \mathbb{R}$. Κατά συνέπεια, η εξίσωση $\varphi(A) = B$ έχει μοναδική λύση $A \in G$.

53. Για το (α), με τη συνήθη διαδικασία βρίσκουμε ότι

$$w = (1\ 7\ 5)(2\ 4\ 8\ 6)(3)$$

και συμπεραίνουμε ότι $\epsilon(w) = (-1)^2 \cdot (-1)^3 \cdot (-1)^0 = -1$, δηλαδή ότι η w είναι περιττή μετάθεση. Το ερώτημα στο (β) έχει αρνητική απάντηση αφού

$$\epsilon(\sigma\tau^2\sigma^{-1}) = \epsilon(\sigma)\epsilon(\tau^2)\epsilon(\sigma^{-1}) = \epsilon(\sigma)\epsilon(\tau)^2\epsilon(\sigma)^{-1} = \epsilon(\tau)^2 = 1$$

και συνεπώς η $\sigma\tau^2\sigma^{-1}$ είναι άρτια μετάθεση για όλες τις $\sigma, \tau \in \mathcal{S}_n$.

54. Για το (α) παρατηρούμε ότι η σ είναι αντιστρέψιμη, με αντίστροφη την $\tau : \mathbb{Z}_{12} \rightarrow \mathbb{Z}_{12}$ με $\tau(x) = x - 3$ για $x \in \mathbb{Z}_{12}$. Για το (β), με τη συνήθη διαδικασία βρίσκουμε ότι

$$\sigma = (\bar{1} \ \bar{4} \ \bar{7} \ \bar{10}) (\bar{2} \ \bar{5} \ \bar{8} \ \bar{11}) (\bar{3} \ \bar{6} \ \bar{9} \ \bar{12})$$

και συμπεραίνουμε ότι η σ είναι περιττή μετάθεση. Το ερώτημα στο (γ) έχει αρνητική απάντηση αφού η $\tau^2 = \tau \circ \tau$ είναι άρτια μετάθεση για κάθε μετάθεση τ οποιουδήποτε πεπερασμένου συνόλου.

55. Για το (α) παρατηρούμε ότι για κάθε αντιμετάθεση $t \in \mathcal{S}_n$ έχουμε $(\varphi(t))^2 = \varphi(t^2) = \varphi(e) = 1$ και συνεπώς ότι $\varphi(t) \in \{1, -1\}$. Για το (β) θυμόμαστε ότι κάθε μετάθεση $\sigma \in \mathcal{S}_n$ γράφεται ως γινόμενο αντιμεταθέσεων $\sigma = t_1 t_2 \cdots t_m$ οπότε, σύμφωνα με το (α), $\varphi(\sigma) = \varphi(t_1) \varphi(t_2) \cdots \varphi(t_m) \in \{1, -1\}$. Υποθέτουμε τώρα ότι $n = 3$ και συμβολίζουμε με $t_1 = (1 \ 2)$, $t_2 = (1 \ 3)$, $t_3 = (2 \ 3)$, $\alpha = (1 \ 2 \ 3)$ και $\beta = (1 \ 3 \ 2)$ τα στοιχεία της $\mathcal{S}_3$ εκτός της ταυτοτικής μετάθεσης. Από τις ισότητες $\alpha = \beta^2$ και $\beta = \alpha^2$ και το αποτέλεσμα στο (β) προκύπτει ότι $\varphi(\alpha) = \varphi(\beta^2) = \varphi(\beta)^2 = 1$ και ομοίως ότι $\varphi(\beta) = \varphi(\alpha^2) = \varphi(\alpha)^2 = 1$. Επίσης, από τις σχέσεις $\alpha t_1 = t_2$ και $\alpha t_2 = t_3$ προκύπτει ότι $\varphi(t_2) = \varphi(\alpha t_1) = \varphi(\alpha) \varphi(t_1) = \varphi(t_1)$ και $\varphi(t_3) = \varphi(\alpha t_2) = \varphi(\alpha) \varphi(t_2) = \varphi(t_2)$, οπότε $\varphi(t_1) = \varphi(t_2) = \varphi(t_3) = \epsilon$ για κάποιο $\epsilon \in \{1, -1\}$. Συμπεραίνουμε ότι υπάρχουν ακριβώς δύο ομομορφισμοί $\varphi : \mathcal{S}_3 \rightarrow \mathbb{C}^\times$: ο τετριμμένος (για $\epsilon = 1$) και ο ομομορφισμός του προσήμου (για $\epsilon = -1$).

56. Έστω ότι ο R είναι ισόμορφος με τον S και έστω ισομορφισμός δακτυλίων $\varphi : R \rightarrow S$. Τότε η απεικόνιση φ είναι 1-1 και επί και ισχύει $\varphi(a + b) = \varphi(a) + \varphi(b)$ (και $\varphi(ab) = \varphi(a)\varphi(b)$) για $a, b \in R$. Συνεπώς η φ είναι και ισομορφισμός των προσθετικών ομάδων των R και S και η πρόταση στο (α) είναι αληθής. Το αντίστροφο δεν ισχύει αφού, για παράδειγμα, οι δακτύλιοι $\mathbb{Z}[i]$ και $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ δεν είναι ισόμορφοι (ο πρώτος είναι ακέραια περιοχή, ενώ ο δεύτερος δεν είναι) αλλά έχουν ισόμορφες προσθετικές ομάδες (η απεικόνιση $\varphi : \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}[i]$ με $\varphi(a, b) = a + bi$ για $a, b \in \mathbb{Z}$ είναι ισομορφισμός προσθετικών ομάδων). Επίσης, οι $\mathbb{Q}[x]/\langle x^2 + 1 \rangle$ και $\mathbb{Q}[x]/\langle x^2 \rangle$ δεν είναι ισόμορφοι (ο πρώτος είναι σώμα, ενώ ο δεύτερος δεν είναι) αλλά έχουν ισόμορφες προσθετικές ομάδες.

57. Έστω a, b δύο διαφορετικά στοιχεία τάξης 2 της G . Για το (α) παρατηρούμε ότι η έχει δύο διαφορετικές υποομάδες τάξης 2, τις $\{e, a\}$ και $\{e, b\}$, και συμπεραίνουμε το ζητούμενο. Για το (β) παρατηρούμε ότι $ab = ba$ και ότι η $\{e, a, b, ab\}$ είναι υποομάδα (εξηγήστε γιατί) τάξης 4 της G . Από το Θεώρημα του Lagrange έπεται ότι η τάξη της G διαιρείται με το 4. Το (γ) έχει αρνητική απάντηση διότι, για παράδειγμα, η συμμετρική ομάδα $\mathcal{S}_3$ έχει τάξη 6 και τρία στοιχεία τάξης 2.

58. Γνωρίζουμε ότι για κάθε γεννήτορα a κυκλικής ομάδας τάξης n και κάθε $k \in \mathbb{Z}$ ισχύει $\langle a^k \rangle = \langle a^d \rangle = \{a^d, a^{2d}, \dots, a^n\} = \{e, a^d, \dots, a^{n-d}\}$, όπου $d = \mu\kappa\delta(n, k)$.

Στην περίπτωση μας έχουμε $n = 24$ και συνεπώς $\langle a^{14} \rangle = \langle a^2 \rangle = \{e, a^2, a^4, \dots, a^{22}\}$ και $\langle a^{39} \rangle = \langle a^3 \rangle = \{e, a^3, a^6, \dots, a^{21}\}$, οπότε $\langle a^{14} \rangle \cap \langle a^{39} \rangle = \{e, a^6, a^{12}, a^{18}\}$.

59. Για το (α) παρατηρούμε ότι $U(\mathbb{Z}_{18}) = \{\bar{1}, \bar{5}, \bar{7}, \bar{11}, \bar{13}, \bar{17}\}$ και ότι τα στοιχεία $\bar{5}$ και $\bar{11}$ είναι γεννήτορες της $U(\mathbb{Z}_{18})$, αφού $\bar{5}^2 = \bar{7}$, $\bar{5}^3 = \bar{17}$, $\bar{5}^4 = \bar{13}$ και $\bar{5}^5 = \bar{11}$. Για το (β) παρατηρούμε ότι για τυχαίο σώμα $\mathbb{F}$, η ομάδα $SL_2(\mathbb{F})$ δεν είναι αβελιανή (εξηγήστε γιατί), άρα ούτε κυκλική. Για το (γ) γνωρίζουμε ότι κάθε στοιχείο του $\mathbb{Z}_2[x]/\langle x^3 \rangle$ γράφεται με μοναδικό τρόπο στη μορφή $\alpha = a + bx + cx^2 + \langle x^3 \rangle$ με $a, b, c \in \mathbb{Z}_2$. Από τη σχετική θεωρία προκύπτει ότι το α είναι αντιστρέψιμο αν και μόνο αν το πολυώνυμο $a + bx + cx^2$ είναι σχετικώς πρώτο προς το x^3 στο $\mathbb{Z}_2[x]$, δηλαδή αν $a \neq 0$. Συνεπώς η δοσμένη ομάδα έχει τάξη 4 και παράγεται από το στοιχείο της $\beta = 1 + x + \langle x^3 \rangle$, αφού $\beta^2 = 1 + x^2 + \langle x^3 \rangle$ και $\beta^3 = 1 + x + x^2 + \langle x^3 \rangle$ (και φυσικά $\beta^4 = 1$). Εργαζόμαστε ομοίως για το (δ), δείχνουμε ότι η δοσμένη ομάδα έχει τουλάχιστον δύο στοιχεία τάξης 2, για παράδειγμα τα $1 + x^2 + \langle x^4 \rangle$ και $1 + x^3 + \langle x^4 \rangle$, και συμπεραίνουμε ότι η ομάδα αυτή δεν είναι κυκλική.
60. Για το (α) γνωρίζουμε ότι η τάξη του $\varphi(a) \in \mathcal{S}_3$ πρέπει να διαιρεί την τάξη του $a \in G$, δηλαδή το 9. Τα στοιχεία της $\mathcal{S}_3$ με την ιδιότητα αυτή είναι το ταυτοτικό στοιχείο e και οι δύο κυκλικές μεταθέσεις $(1\ 2\ 3)$ και $(1\ 3\ 2)$. Αν $\varphi(a) = e$, τότε προκύπτει ο τετριμμένος ομομορφισμός $\varphi : G \rightarrow \mathcal{S}_3$. Αν $\varphi(a) = (1\ 2\ 3)$ (αντίστοιχα, $\varphi(a) = (1\ 3\ 2)$), τότε προκύπτει ο ομομορφισμός $\varphi(a^k) = (1\ 2\ 3)^k$ (αντίστοιχα, $\varphi(a^k) = (1\ 3\ 2)^k$) για $k \in \mathbb{Z}$. Για το (β) δείχνουμε ότι για κάθε θετικό ακέραιο n και κάθε πεπερασμένη ομάδα G περιττής τάξης, ο μόνος ομομορφισμός ομάδων $\psi : \mathcal{S}_n \rightarrow G$ είναι ο τετριμμένος ως εξής. Σκεπτόμενοι όπως στο (α) δείχνουμε πρώτα ότι $\psi(t) = e$ για κάθε αντιμετάθεση $t \in \mathcal{S}_n$. Γράφοντας τώρα τυχαία μετάθεση $\sigma \in \mathcal{S}_n$ ως γινόμενο αντιμεταθέσεων $\sigma = t_1 t_2 \cdots t_m$, βρίσκουμε ότι $\psi(\sigma) = \psi(t_1)\psi(t_2) \cdots \psi(t_m) = e$ και συμπεραίνουμε το ζητούμενο.
61. Για το (α) παρατηρούμε πρώτα ότι η $H = \{e, a\}$ είναι κανονική υποομάδα της G αν και μόνο αν ισχύει $axa^{-1} \in \{e, a\}$ για κάθε $x \in G$. Παρατηρούμε έπειτα ότι $axa^{-1} \neq e$ για κάθε $x \in G$ (αφού $a \neq e$) και ότι $axa^{-1} = a \Leftrightarrow ax = xa$ και συμπεραίνουμε το ζητούμενο. Για το (β) εφαρμόζουμε το (α) και συμπεραίνουμε ότι η $\mathcal{S}_3$ δεν έχει κανονικές υποομάδες τάξης 2, ότι η μοναδική κανονική υποομάδα τάξης 2 της ομάδας των συμμετριών του τετραγώνου είναι αυτή που παράγεται από τη στροφή γύρω από το κέντρο του τετραγώνου κατά γωνία π και ότι η μοναδική κανονική υποομάδα τάξης 2 της $SL_2(\mathbb{R})$ είναι η $\{I_2, -I_2\}$.
62. Αφού ο πυρήνας $\ker(\varphi)$ είναι κανονική υποομάδα της G και $zxy^{-1}z^{-1} \in \ker(\varphi)$, θα πρέπει να έχουμε $xy^{-1} \in \ker(\varphi)$. Αυτό σημαίνει ότι $\varphi(xy^{-1}) = e_K$ ή, ισοδύναμα, ότι $\varphi(x)(\varphi(y))^{-1} = e_K$, δηλαδή $\varphi(x) = \varphi(y)$. Ομοίως βρίσκουμε ότι $\varphi(y) = \varphi(z)$, οπότε προκύπτει το (α). Για το (β) γνωρίζουμε ότι $|G| = |\ker(\varphi)| \cdot |K|$, παρατηρούμε ότι ο πυρήνας $\ker(\varphi)$ περιέχει τα τρία διαφορετικά ανά δύο (εξηγήστε γιατί) στοιχεία e_G , xy^{-1} και $xz^{-1} = (xy^{-1})(yz^{-1})$ και συμπεραίνουμε το ζητούμενο.

63. Γνωρίζουμε ότι η απεικόνιση $\varphi : G \rightarrow \mathbb{Z}_p^\times$ που ορίζεται θέτοντας $\varphi(X) = \det(X)$ για $X \in G$ είναι επιμορφισμός ομάδων με πυρήνα την N . Από το Θεώρημα του ισομορφισμού έπεται ότι η ομάδα G/N είναι ισόμορφη με τη $\mathbb{Z}_p^\times$. Ειδικότερα, η τάξη της G/N είναι ίση με εκείνη της $\mathbb{Z}_p^\times$, δηλαδή με $p - 1$, και το πλήθος των υποομάδων της G/N είναι ίσο με εκείνο της $\mathbb{Z}_p^\times$. Αφού η τελευταία είναι κυκλική τάξης $p - 1$, το πλήθος των υποομάδων της είναι ίσο με το πλήθος των θετικών διαιρετών του $p - 1$. Για $p = 31$ το πλήθος αυτό είναι ίσο με 8.
64. Για το (α) παρατηρούμε ότι $\varphi(z_1 z_2) = (z_1 z_2)^2 = z_1^2 z_2^2 = \varphi(z_1) \varphi(z_2)$ για όλα τα $z_1, z_2 \in G$ και συμπεραίνουμε ότι η φ είναι ομομορφισμός ομάδων. Υπολογίζουμε έπειτα ότι $\ker(\varphi) = \{z \in G : \varphi(z) = 1\} = \{z \in \mathbb{C} : z^2 = 1\} = \{1, -1\}$ και παρατηρούμε ότι η εξίσωση $\varphi(z) = a$, δηλαδή η $z^2 = a$, έχει λύση $z \in \mathbb{C} \setminus \{0\} = G$ για κάθε $a \in G$, οπότε $\text{im}(\varphi) = G$. Για το (β) συνάγουμε από τα προηγούμενα και το Θεώρημα του ισομορφισμού ότι η υποομάδα $N = \{1, -1\}$ της G έχει τις ζητούμενες ιδιότητες.
65. Οι προτάσεις αυτές είναι ψευδείς. Για το (α) θεωρούμε την προσθετική ομάδα $\mathbb{Z}$ των ακεραίων και τις (κανονικές) υποομάδες $2\mathbb{Z}$ και $3\mathbb{Z}$. Παρατηρούμε ότι οι τρεις αυτές ομάδες, ως άπειρες κυκλικές, είναι ισόμορφες και ότι οι $\mathbb{Z}/2\mathbb{Z}$ και $\mathbb{Z}/3\mathbb{Z}$ δεν είναι, αφού έχουν διαφορετικές τάξεις. Εναλλακτικά, θεωρούμε την αβελιανή ομάδα $G = \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4$ και τις κυκλικές της υποομάδες N_1 και N_2 που παράγονται από τα στοιχεία $(\bar{1}, \bar{0})$ και $(\bar{0}, \bar{2})$ τάξης 2, αντίστοιχα. Παρατηρούμε ότι οι N_1 και N_2 είναι ισόμορφες, αφού έχουν τάξη 2, και ότι οι G/N_1 και G/N_2 δεν είναι αφού η πρώτη είναι κυκλική, ενώ η δεύτερη όχι (εξηγήστε γιατί). Για το (β) θεωρούμε την ομάδα G των συμμετριών του τετραγώνου. Γνωρίζουμε από προηγούμενη άσκηση ότι η G έχει κυκλική υποομάδα N_1 τάξης 4 και μη κυκλική υποομάδα N_2 της ίδιας τάξης. Οι υποομάδες αυτές της G είναι κανονικές (εξηγήστε γιατί) και η G/N_1 είναι ισόμορφη με τη G/N_2 , αφού και οι δύο αυτές ομάδες έχουν τάξη 2, αλλά προφανώς η N_1 δεν είναι ισόμορφη με τη N_2 .